

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Gemeenten en Europese cofinanciering

GOEDE VOORBEELDEN VAN PROJECTEN VAN G32 STEDEN,
GEFINANCIERD DOOR EUROPESE SUBSIDIEPROGRAMMA'S

G32

Gemeenten en Europese cofinanciering

Goede voorbeelden van projecten van G32 steden, gefinancierd door Europese subsidieprogramma's

Colofon

Auteur

Anita van de Brandhof

Vormgeving en opmaak

VNG, Chris Koning

maart 2011

Voorwoord

Voor u ligt een verzameling 'best practices' van projecten in G32 steden die Europese cofinanciering ontvangen. Deze publicatie is tot stand gekomen door een samenwerking tussen de Directie Europa van de VNG en werkgroep Europa van de G32. De 'best practices' moeten inspringen op de behoefte aan kennisontsluiting tussen steden van de G32 over projecten met Europese cofinanciering.

Tijdens mijn stage bij de VNG International kreeg ik de opdracht om goede voorbeelden te verzamelen van Europese projecten. Allereerst heb ik onderzocht welke Europese fondsen er bestaan en welke steden er gebruik van maken. Vervolgens heb ik contact opgenomen met de Europa-coördinatoren van alle G32 gemeenten om een geschikt voorbeeldproject te vinden. Ten slotte ben ik voor bijna alle projecten naar de verschillende gemeenten afgereisd om interviews af te nemen. Het enthousiasme van de projectleiders had op mij een inspirerende werking.

Mijn dank gaat uit naar projectleider Helen Schuurmans van de Directie Europa van de VNG voor de begeleiding tijdens dit onderzoek. Ook zou ik graag alle geïnterviewden willen bedanken voor de medewerking aan de interviews.

Ik wens u veel inspiratie toe bij het lezen van de best practices van de G32!

Anita van den Brandhof

Inleiding

Deze uitgave behandelt per Europees financieringsprogramma minimaal één voorbeeld project. Alle projecten worden toegelicht in algemene termen zoals effecten en looptijd, zodat u een beeld krijgt van projecten die onder het genoemde fonds vallen. Daarna worden de ervaringen van de projectleider of aanvrager weergegeven, die geschreven zijn op basis van een diepte interview. Bij de selectie van projecten is gelet op de spreiding van projecten over de verschillende G32 steden en de verschillende Europese financieringsprogramma's.

Een aantal inzichten kwam bij meerdere projectleiders naar voren. Ten eerste gaven veel mensen aan dat een Europese subsidie extra verantwoordingsdruk met zich meebrengt. De administratieve organisatie moet goed ingericht worden voordat het project van start gaat. Als de verantwoording tijdens de looptijd van het project op orde wordt gebracht, brengt dit veel extra werk met zich mee. De voordelen van Europese subsidie hoeven niet per sé uit financiële baten te bestaan. Kennisuitwisseling en het opbouwen van een (Europees) netwerk kunnen ook belangrijke voordelen zijn.

Meer informatie over deze en andere Europese subsidies kunt u vinden in de digitale subsidiewijzer van de VNG <http://www.vng.nl/eCache/DEF/1/02/999.html>. U kunt ook een hard-copy aanvragen via informatiecentrum@vng.nl. Via dit e-mailadres kunt u ook kosteloos al uw vragen over Europese subsidies stellen of een subsidiescan voor uw project laten maken.

Wilt u zelf eens iemand uit de praktijk bevragen over zijn of haar ervaringen met Europese subsidies? Breng dan eens een bezoek aan het VNG Europa forum! Op het forum kunnen gemeente ambtenaren elkaar vragen stellen, kennis uitwisselen en discussiëren. Daarnaast gebruikt de VNG het forum ook als input voor de lobby richting 'Brussel', dus door deel te nemen kunt u invloed uitoefenen op de belangenbehartiging van de VNG.

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inleiding	4
EFRO	6
Groningen: Consortium Drug Discovery and Development (CDDD)	6
Leiden: Nederlands Centrum voor Elektronen Nanoscopie (NeCEN) Open Access	7
Venlo: Masterplan Cradle to Cradle (Masterplan C2C)	10
Interreg IVB	12
Maastricht: Culturele hoofdstad als motor van de Euregionale economie (MCH 2018)	12
Dordrecht: Duurzaam Toerisme in Estuariene Parken (STEP)	14
Interreg IVB	16
Heerlen: Regions of Connected Knowledge (RoCK)	16
Almelo: Demographic/Age Sustainable Communities (DSC/ASC)	18
Zoetermeer: Green Renovation Cluster (Greenov)	20
Interreg IVC	22
Leeuwarden: Creating Local Innovations for SMEs through a Quadruple Helix (CLIQ)	22
Sustainable use of former and abandoned landfills for you (SufalNet4EU)	24
ESF24	
Zwolle: slagvaardig	26
Pop/Leader	28
Lelystad: Fietspad Knardijk	28
Enschede: Grensbelevens Enschede-Ahaus-Gronau	30
Hengelo: 't Kluvenen	32
Cultuur	34
Nijmegen: Cradles of European Culture	34
Europe for Citizens	36
Alkmaar: International meeting Esperanto Associations in Alkmaar	36
Schiedam: Promoting Volunteers and Volunteering in Europe (PROVOL)	38
Urbact	40
Apeldoorn: Cohesion network (CoNet)	40
LIFE+	42
Arnhem: Sewage Energy Exchange (SEWEEEX)	43
Zevende Kaderprogramma voor onderzoek en ontwikkeling	44
Eindhoven: Cleaner and better transport in cities	44
Daphne III	46
Den Bosch: Cirkels voor ondersteuning, samenwerking en aanspreekbaarheid (COSA)	46

EFRO

Groningen: Consortium Drug Discovery and Development (CDDD)

Thema:

Kennis en innovatie

Fonds:

EFRO

Partners

Syncom (leadpartner)

Brainsonline

ABL

Rijksuniversiteit Groningen

Universitair Medisch Centrum Groningen

EU-bijdrage

Totaal budget: 3 500 000

Cofinanciering: 1 600 000 (45%)

Overige financierders: gemeente Groningen, Provincie Groningen, deelnemende bedrijven

Looptijd

oktober 2009 – oktober 2011

Projectbeschrijving:

Het project heeft als doel de samenwerking tussen kennisinstellingen en bedrijven te versterken, zodat wetenschappelijke kennis doorontwikkeld kan worden richting potentiële nieuwe medicijnen. Het consortium van MKB-bedrijven en kennisinstellingen ontwikkelt de kennis zover dat het potentiële medicijn verkocht kan worden aan een farmaceutisch bedrijf dan wel dat er een nieuw spin-off bedrijf om heen gebouwd kan worden. De focus is gericht op medicijnontwikkeling voor ziekten gerelateerd aan het Centrale Zenuwstelsel, te weten Parkinson en Alzheimer. Ook beoogt het project de concurrentiepositie van de Groningse life sciences bedrijven te versterken.

Resultaten/Effecten

De bedoeling is dat er door dit project 12 tot 15 extra arbeidsplaatsen worden gecreëerd tijdens de projectperiode. Uiteindelijk moet het samenwerkingsverband uitbreiden tot een nieuw structureel bedrijf waar ongeveer 200 tot 300 mensen werken. Hierdoor kan de kloof tussen de academische wereld en de farmaceutische industrie beter overbrugd worden. Afgeleid effect is dat de concurrentiepositie van de vier Groningse MKB-bedrijven wordt versterkt.

Leiden: Nederlands Centrum voor Elektronen Nanoscopie (NeCEN) Open Access

Thema:

Innovatie

Fonds:

EFRO, OP Kansen voor West

Partners

Universiteit Leiden (leadpartner Leids Universitair Medisch Centrum)

Technische Universiteit Delft

Erasmus Medisch Centrum

Gemeente Delft

Gemeente Leiden

Gemeente Rotterdam

Provincie Zuid-Holland

Leiden

EU-bijdrage en fonds (bron)

Totaal budget: € 7 200 000

EFRO: € 2 900 000

Ministerie van Economische Zaken: € 1 800 000

Provincie Zuid-Holland: € 1 100 000

Universiteit Leiden 1 200 000.

Gemeenten: € 200 000

Looptijd

2010-2011

Projectbeschrijving:

NeCEN staat voor Netherlands Centre for Electron Nanoscopy. De doelstelling van NeCEN is de realisatie van hét nationaal onderzoeksinstituut voor hoge resolutie cryo-transmissie elektronenmicroscopie in Nederland. Voornaamste doel van het onderzoek dat gefaciliteerd wordt door NeCEN, is het ontwikkelen van nieuwe strategieën ter preventie, diagnosticering en ter behandeling van ziektes. Het NeCEN Open Access stelt het centrum open voor bedrijven. Zij kunnen zo gemakkelijk de uitkomsten van onderzoek via NeCEN toepassen in hun technologie en productontwikkeling.

Resultaten/Effecten

De belangrijkste investeringen in dit project zijn de nieuwe de cryo transmissie elektronenmicroscopen. Via een lange bidboekprocedure is huisvesting van het centrum toegewezen aan Leiden. Gemiddeld is een half uur gebruik goed voor een half jaar onderzoeksdata. Met de komst van NeCEN Open Access wil men ook de aantrekkingskracht van het Leiden Bio Science Park verder versterken als vestigingsplaats voor internationale life sciences. Om het gebruik te stimuleren worden er workshops gegeven die NeCEN Open Access en de mogelijkheden van elektronenmicroscopie duidelijk maken.

Ervaringen van Ronald Stokkel en Sjoerd Verduyn Lunel

Functie Ronald Stokkel: Strategisch adviseur bij de gemeente Leiden

Functie Sjoerd Verduyn Lunel: decaan faculteit Wiskunde en Natuurwetenschappen Universiteit Leiden

Verwachtingen en voorbereiding

In 2008 adviseerde de commissie van Velzen aan het kabinet om te investeren in een aantal grote onderzoeksfaciliteiten. Sjoerd Verduyn Lunel: 'In dit rapport werd aangeraden om te investeren in een faciliteit zoals het NeCEN. Er waren op dat moment nog geen middelen beschikbaar, maar verschillende universiteiten gaven aan de microscoop graag te willen plaatsen in hun stad. Er werden vier consortia gevormd die allen een bidboek schreven over het hoe en waarom de faciliteit in hun regio geplaatst moest worden. De universiteit Leiden, het Leids Universitair Medisch Centrum, de Technische Universiteit Delft en de Erasmus Universiteit Rotterdam hebben samen een consortium gevormd om de onderzoeksfaciliteit aan te trekken'. Ronald Stokkel: 'Bij de start van de bidboekprocedure hebben de drie gemeenten en de provincie zich ook aangesloten bij dit consortium. De gemeente Leiden heeft toen aangeboden om te helpen met het schrijven van de EFRO aanvraag. Het was niet makkelijk om overeenstemming te bereiken tussen zoveel verschillende partners, maar door elkaar wat te gunnen is het gelukt'. Sjoerd Verduyn Lunel: 'Er is gekozen om de microscoop in Leiden te plaatsen, omdat Leiden een universitair medisch centrum heeft. Delft was ook een logische vestigingsplaats vanwege de technische universiteit Omdat de bereikbaarheid vanaf luchthaven Schiphol ook een belangrijke rol speelt, is er toch gekozen voor Leiden'.

De aanvraag

Vanaf het moment dat NeCEN aan Leiden werd toegewezen, is men gestart met het schrijven van de EFRO aanvraag. Ronald Stokkel: 'De universiteit is de formele aanvrager, maar wij hebben daar als gemeente goed bij kunnen helpen. Wij hadden namelijk net een andere EFRO subsidie toegekend gekregen, waardoor we ervaring hadden met het schrijfproces. Door die eerdere aanvraag hadden we ook goede contacten met de Provincie en het Ministerie van Economische Zaken.' Sjoerd Verduyn Lunel: 'In het bidboek stond een wetenschappelijke onderbouwing van het project. Voor de EFRO subsidie moesten we de onderbouwing meer toespitsen op economische voordelen, bijvoorbeeld het aantal arbeidsplaatsen of de mogelijkheden voor nieuwe bedrijven. Om deze vertaalslag goed te kunnen maken, hebben we een extern bureau ingehuurd. Door de afstand die dit bureau heeft ten opzichte van het project, zijn zij objectiever en stellen ze kritische vragen. Hierdoor is de aanvraag goed aangescherpt. Eén van de zwakheden was in eerste instantie het ontbreken van een meetbare behoefte van bedrijven om gebruik te gaan maken van de onderzoeksfaciliteit. Daarom hebben de betrokken bedrijven een intentieverklaring getekend, om te bewijzen dat ze gaan betalen voor het gebruik van de microscoop'.

Uitvoeringsfase

De Medical Delta partners zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het project. Hoewel de bedrijven geen officiële partners zijn, worden ze in het hele traject betrokken. Sjoerd Verduyn Lunel: 'Er is een klankbordgroep van bedrijven opgericht, zodat het project toegankelijk blijft zoals de naam open acces zegt. Daarnaast hebben we te maken met de verantwoording van de EFRO subsidie. Deze is niet heel veel anders dan de verantwoording van een wetenschappelijke subsidie. Toch zijn de medewerkers van de universiteit, die de administratieve last op zich nemen, naar een aantal bijeenkomsten geweest om zo goed mogelijk te kunnen rapporteren'.

Toegevoegde waarde

De subsidie heeft een toegevoegde waarde, omdat het mooi aansluit bij de Lissabon agenda. Hierdoor is het belang van dit project duidelijk voor de verschillende overheidslagen. Het project draagt bij aan de Lissabon doelstelling om de kenniseconomie en innovatie in Europa te versterken zodat we kunnen blijven concurreren met de Chinese en Amerikaanse markt. Dit project staat ook niet op zichzelf, maar is een bouwsteen binnen een groter samenwerkingsverband met andere Europese kennisregio's, zoals Barcelona en Zürich.

Ervaringen van Frank Mennega

Afdeling Economische Zaken

Verwachtingen en voorbereiding

Ik ben in 2001 aangenomen bij de gemeente Groningen om meer subsidies aan te trekken. In de eerste jaren heeft de gemeente met name fysieke bouwprojecten gefinancierd gekregen via het EFRO fonds. De laatste jaren ligt de focus meer op het gebied van citymarketing, congressen en kennis en innovatie. Hierbij heeft de gemeente een meer faciliterende rol richting de kennisinstellingen en bedrijven. Een van de beleidsprioriteiten van Groningen is life sciences and healthy aging. Ik heb regelmatig contact met bedrijven uit deze bedrijfstak, zodoende hoorde ik over dit projectidee. Het sluit goed aan bij onze beleidsprioriteiten en het past ook binnen de EFRO doelstellingen. Hierbij heb ik een begeleidende rol gespeeld. De gemeente Groningen is verder cofinancier van het project voor 150.000 euro.

De aanvraag

De aanvraag ging vrij soepel, het project paste al binnen de EFRO criteria, waardoor er weinig aangepast moest worden. Ook was het voordelig dat het om een samenwerkingsverband ging, wat de kans op toekenning vergroot. De gemeente heeft niet meegeschreven in de aanvraag, maar ik heb wel in het oog gehouden dat het voorstel binnen de Europese doelstellingen past en ik kon eventuele vragen beantwoorden. Verder was voor de EFRO toekenning naast private bijdragen ook een gemeentelijke en provinciale subsidie van belang. Ook had het leadpartner Syncom al eerder een EFRO subsidie toegekend gekregen, dus wisten de projectleiders wat hen te doen stond.

Uitvoeringsfase

Ik heb weinig te maken met de uitvoering. Mijn taak is om projecten te signaleren die in aanmerking komen voor subsidie en de aanvraag te begeleiden. Ik heb wel regelmatig overleg met de partijen, dus ik weet dat de uitvoering goed gaat. Het scheelt wel dat de leadpartner ooit al een EFRO subsidie heeft gekregen, en uit ervaring weet ik hoe belangrijk het is om de administratie van tevoren op orde te brengen.

De ervaren voor- en nadelen van een Europese subsidieaanvraag

De subsidie werkt goed om partijen bij elkaar te krijgen. We hopen ook met deze samenwerking een gat in de markt te vullen. De academische instellingen richten zich met name op het vinden van oorzaken van ziekten en hoe die behandeld kunnen worden. De grote farmaceutische bedrijven willen die kennis pas opkopen als het potentiële medicijn klinisch getest kan worden, omdat het erg duur is. Het gat dat hier tussen zit, kan door dit consortium worden opgevuld. Dit versterkt de concurrentiepositie en economische structuur van Groningen. Door de subsidie moet men ook het project zichtbaar maken, wat goed is voor de citymarketing van Groningen als stad van de life sciences.

Daarnaast helpt een Europese subsidie ook bij het inzetten van gemeentelijke middelen, mits het past binnen de aangegeven beleidsprioriteiten. We willen niet dat er EFRO geld onbenut terug gaat naar Brussel, dus proberen we er zoveel mogelijk gebruik van te maken. Een faciliterende en cofinancierende rol kost de gemeentelijke organisatie weinig tijd, en is dus een goede manier van investeren.

Venlo: Masterplan Cradle to Cradle (Masterplan C2C)

Thema

Innovatie, duurzaamheid

Fonds

EFRO, OP-Zuid

Partners

Gemeente Venlo (leadpartner)

Omliggende gemeenten (Gennep, Helden, Venray, Horst aan Maas)

Provincie Limburg

Diverse bedrijven en onderwijsinstellingen

EU-bijdrage

Totale begroting: 132.031

Cofinanciering: 79.219 (60%)

Looptijd

Oktober 2008 - september 2009

Website

<http://www.regiovenlo.nl/dynamic/files/masterplan%20C2C.pdf>

Projectbeschrijving

Venlo is de eerste gemeente van Nederland die zich actief bezighoudt met het ontwikkelen en toepassen van het Cradle to Cradle (C2C) principe in projecten. Dit principe houdt in dat productieprocessen op een duurzame manier worden ingericht, waarbij de materialen zoveel mogelijk herbruikbaar zijn. Het Masterplan is een voorbereiding op de uitvoering van een meer omvangrijk C2C project en geeft aan wie, wat, wanneer en op welke wijze oplevert. Het Masterplan is een overdraagbaar model, dat door andere regio's gebruikt kan worden.

Resultaten/effecten

Het masterplan is inmiddels afgerond en gepubliceerd. Omdat er geen geldmeer beschikbaar was bij OP Zuid, kon het masterplan helaas niet gebruikt worden voor een grotere EFRO aanvraag. Wel zijn ideeën rond het implementeren van het Cradle to Cradle principe concreter geworden, en worden verschillende onderdelen van het masterplan via andere subsidies en door de gemeente Venlo zelf gefinancierd. Er is onder andere een C2C-laboratorium (i.s.m. diverse partners) opgericht om kennis te ontwikkelen en toe te passen met betrekking tot het C2C principe. Het masterplan had dus een aanjaagfunctie.

Ervaringen van Ursula Lukassen

Functie: programma-adviseur

Verwachtingen en voorbereiding

In de regio Venlo is een groot draagvlak voor C2C. Al in 2006 steunde de Kamer van Koophandel het streven van de gemeente Venlo naar meer projecten met het C2C principe omdat het vernieuwend en duurzaam is. Nadat er een aantal projecten was gestart met het Cradle to Cradle principe, wilden we een breder project starten. We schreven een EFRO aanvraag waarbij het onderwijs, de gemeente, het bedrijfsleven en een nog op te richten laboratorium gekoppeld werden om nieuwe C2C bewegingen te organiseren. De ambtelijke voorbereidingsgroep adviseerde ons om een kleiner project te schrijven, omdat er vrij weinig budget beschikbaar was vanuit OP-Zuid. We konden de onderdelen echter niet loskoppelen, dus we schreven toch een aanvraag voor het brede project. De subsidieverstrekkers besloten om alleen het schrijven van een masterplan te financieren, zodat we onze plannen concreter konden beschrijven. Op basis van het masterplan zouden we dan een nieuwe aanvraag voor het overkoepelende project kunnen doen, maar toen het zover was bleek er geen EFRO geld meer beschikbaar te zijn bij de regio OP Zuid.

De aanvraag

Het schrijven van de aanvraag vond ik een lastig proces, omdat ik nog nooit eerder met een Europese subsidie had gewerkt. Het projectidee zat nog in de ontwikkelingsfase wat de aanvraag nog moeilijker maakte. Voor een aanvraag is het noodzakelijk om concrete doelen en resultaten te formuleren, dus we werden gedwongen om er goed over na te denken. Met een concreet voorstel is het ook makkelijker om de bestuurders te overtuigen. Tijdens het schrijfproces werden we door het bureau OP-Zuid bijgestaan met goede adviezen en werden we ook tijdig gewaarschuwd over beperkende richtlijnen. Daarnaast hebben we een extern bureau ingehuurd om met de aanvraag te helpen.

Uitvoeringsfase

De uitvoeringsfase was het schrijven van het masterplan. Hierbij hadden we contact met alle partners, zodat we de wensen van de verschillende partners goed in beeld hielden. Gelukkig was de Provincie Limburg erg enthousiast over het project, en ook de andere partners waren geïnteresseerd. Bij de financiële afhandeling bleek een technisch probleem te zijn dat inmiddels is opgelost, waardoor de afhandeling vrij laat plaatsvond.

De ervaren voor- en nadelen van een Europese subsidieaanvraag

Het schrijven van de aanvraag dwong ons om het project te concretiseren. De EFRO subsidie functioneerde als aanjager: er was wel draagvlak, maar door het schrijven van een masterplan werd het project concreter. Ook werden bestuurders enthousiaster naarmate het plan concreter werd. Het schrijven van een aanvraag veel meer tijd dan verwacht. Het is erg ingewikkeld, en er zitten veel eisen en richtlijnen aan een aanvraag vast. Door een vangnet binnen de gemeente te organiseren kan het proces van aanvragen en verantwoordens versoepelen. Dit kan in de vorm van een subsidiebureau dat alle aanvragen begeleidt en eventuele vragen kan beantwoorden.

Interreg IVB

Maastricht: Culturele hoofdstad als motor van de Euregionale economie (MCH 2018)

Thema

Versterking toeristische sector

Fonds

Interreg IV-A:euregio Maas-Rijn

Partners

Nederland: Gemeente Maastricht (Leadpartner), Gemeente Heerlen, gemeente Sittard-Geleen, Provincie Limburg

België: Gemeente Hasselt, Gemeente Luik, provincie Belgisch Limburg, provincie Luik, Duitstalige gemeenschap België

Duitsland: Gemeente Aachen, regio Aachen

EU-bijdrage

Totaal Budget: 3 194 000

1 597 000 euro (50 %)

Looptijd

19-03-2010 tot 19-03-2013

Projectbeschrijving:

Met dit project willen de project partners hun Euregionale culturele identiteit bevorderen en daarnaast de culturele bekendheid van de partners op Europees niveau versterken. De ambitie van Maastricht om in 2018 Europese Culturele Hoofdstad te worden zal concrete vorm krijgen. Maastricht presenteert zich daarbij als een stad gelegen in de Euregio Maas-Rijn waarbij maximaal geprofiteerd wordt van de culturele diversiteit in de regio.

Resultaten/Effecten

Uiteindelijk zal door het verbeterde culturele aanbod in de Euregio Maas-Rijn een bijdrage worden geleverd aan de (toeristische) economie en daarnaast aan het verbeteren van het Euregio Maas-Rijn als aantrekkelijk vestigingsklimaat voor internationale bedrijven. Men hoopt dat er meer toeristen voor langer verblijf zullen komen naar de regio Maastricht en de omliggende regio's.

Ervaringen van Henrik Fokke

Functie: senior medewerker Europese Zaken

Verwachtingen en voorbereiding

Ik werk sinds 2000 voor de gemeente Maastricht met Europese subsidies en beleid. In 2004 is de unit 'European and Public Affairs' opgericht, zodat we ons structureel bezig konden houden met de Europese programma's en de kennis intern werd opgebouwd. We hebben de subsidie mogelijkheden goed in beeld, en we zijn ook op de hoogte wanneer er weer nieuwe calls zijn.

We wilden Maastricht en de gehele Euregio Maas-Rijn een economische boost geven door te investeren in de culturele sector. Maastricht als Culturele Hoofdstad leek ons daarvoor een uitstekende kapstok. We verwachtten dat ons project onder Interreg IV A Maas-Rijn goedgekeurd zou worden. We wisten uit ervaring van vorige kleinere aanvragen dat de procedure voor de euregio Maas-Rijn veel lastiger en langduriger is dan bijvoorbeeld Noordwest Europa onder Interreg IV B. Uiteindelijk heeft de aanloopfase tot aan de goedkeuring ongeveer 1 jaar geduurd.

De aanvraag

Voor de eerste opzet van het project heb ik een adviesbureau ingeroepen, omdat er op dat moment een beperkte capaciteit was binnen de gemeente Maastricht. Uiteindelijk heb ik nog veel moeten veranderen aan het projectvoorstel, omdat er veel inhoudelijke en financiële aanpassingen nodig waren om aan de wensen van de verschillende partners te voldoen. De samenwerkingspartners kwamen voort uit voorgaande projecten en bestaande samenwerkingsverbanden. We wisten welke regio's en steden zich met welke thema's bezighielden. Tijdens het opzetten van het project vond er veel inhoudelijk overleg plaats tussen cultuurambtenaren van de stedelijke partners. Door het hoge politieke gehalte van het project, waren er ook bestuurders betrokken. De contacten met de euregio Maas-Rijn verliepen via de projectmanagers van de regio Zuid-Limburg, de zogenaamde regionale antenne. Zij onderhielden het contact met de centrale antenne dat op zijn beurt weer de contacten onderhield met de andere regionale antennes. Een vrij complexe communicatie structuur, maar het contact verliep goed.

Uitvoeringsfase

Het project is net goedgekeurd, dus we zijn gestart met de uitvoering. De verdere aansturing van het project zal vanuit een stichting gebeuren. Deze stichting is in januari 2011 opgericht. Nu valt het directe management onder de directie van de Stichting MCH2018. De stichting komt ook los te staan van de gemeente Maastricht, wat de extra werkdruk beperkt. De verwachting is dat de verantwoording wel goed zal gaan, omdat we daar al veel ervaring mee hebben.

De ervaren voor- en nadelen van een Europese subsidieaanvraag

Een van de belangrijkste voordelen van een Europees project is de samenwerking. Er waren altijd al overleggen tussen de regio's, maar door de Europese projecten komen we ook tot concrete daden. Doordat we dankzij de intensieve samenwerking de verschillende invalshoeken van de partners weten, doen we geen dubbele dingen meer. We kunnen ook beter over onze eigen stads- en landsgrenzen heen kijken, waardoor we meer toeristen kunnen aantrekken voor een langer verblijf in de hele regio. Tegelijkertijd maakt de samenwerking de subsidieaanvraag ook lastiger. Het is belangrijk dat alle 11 partners het gevoel hebben dat ze genoeg uit het project halen om mee te willen doen. Om iedereen op een lijn te krijgen kost dus veel tijd. Dat alle ambtelijke overleggen in het Nederlands, Frans, en Duits zonder tolk plaatsvonden maakte het er niet altijd makkelijker op. Deze aanvraag was dus tijdrovend, maar het is zeker de moeite waard.

Dordrecht: Duurzaam Toerisme in Estuariene Parken (STEP)

Thema

Duurzaamheid, toerisme

Fonds

Interreg IVA: 2 zeeën programma

Partners

Nederland: Natuur en Recreatieschap De Hollandse Biesbosch (leadpartner),

Stichting Beheer Nationaal Park De Biesbosch

België: Waterwegen en Zeekanaal NV, Agentschap Natuur en Bos

Groot-Brittannië: The Broads Authority

EU-bijdrage

Totaal budget: €5 900 000,-

EU-bijdrage: €2 500 000,-

Looptijd

Januari 2008 – maart 2012

Website

www.step-projects.eu

Projectbeschrijving

Estuaria, trechtervormige riviermondingen zoals de Westerschelde en de Biesbosch, worden in toenemende mate geconfronteerd met milieuproblemen. Problemen zoals industrie, klimaatverandering, afname agrarisch gebruik en zeespiegelstijging. Daarnaast doen zich ook kansen voor, zoals duurzaam toerisme, maatschappelijk verantwoord ondernemen en het creëren van ruimte voor water en natuur. Omdat deze problemen en tal van Europese estuaria spelen, maar binnen één land op een beperkt aantal plekken, is een grensoverschrijdende samenwerking de manier om problemen aan te pakken en kansen te ontwikkelen.

Resultaten/effecten

Uiteindelijk moet het project leiden tot een meer duurzame vorm van toerisme in estuaria. Om dit te bereiken zal er een aantal handleidingen geschreven worden over het concept van duurzaam toerisme op het gebied van openbare infrastructuur. Ook worden nieuwe duurzame vormen van bezoekersmanagement getest.

Ervaringen van Dick Verheijen

Functie: directeur Natuur- en Recreatieschap De Hollandse Biesbosch en St. Beheer Nationaal Park

Verwachtingen en voorbereiding

Op basis van de ontwikkelingsvisie 'Ondergedompeld in de Biesbosch' waren wij op zoek naar partners in vergelijkbare gebieden die duurzaam toerisme, recreatie en natuurbeheer wilden ontwikkelen. Door een externe adviseur werden we getipt voor het Interreg IVA 2 Zeeën programma. De relevante bestuurders waren vóór het project, omdat het inhoudelijk erg interessant was. Ze hadden in het begin wel zorgen over het realiseren van co-financiering en het tijdig afronden van de projecten. We verwachtten dat we succesvol konden zijn in het verkrijgen van de subsidie, omdat het bij onze visie paste.

De aanvraag

Als leadpartner vergt het schrijven van een projectaanvraag een investering in tijd en energie. We hebben daarom een externe expert ingehuurd, zodat we vroegtijdig werden geïnformeerd over de Europese wensen en verwachtingen. Deze expert heeft ook de aanvraag en begroting geschreven. Om alle zaken af te stemmen met onze partners, moesten we als leadpartner veel contacten onderhouden met onze (toekomstige) partners in het project. Daarnaast is goed contact met onze nationale vertegenwoordigers van belang. Het voorbereiden en schrijven van de projectaanvraag kostte ons ongeveer één jaar.

Uitvoeringsfase

Vanuit mijn omgeving krijg ik veel medewerking, want een Europees project geeft inhoudelijk interessante perspectieven voor medewerkers en gebiedspartners. De samenwerking met partners loopt goed, omdat we vanaf het begin geïnvesteerd hebben in contacten met de partners. We hebben duidelijke afspraken gemaakt over de gemeenschappelijke taal, planning, budgetten en jaarkalender. Voordat we de aanvraag indienden, hebben alle partners gezamenlijk vergaderd en de complete aanvraag geacordeerd. Dit was een cruciale startbijeenkomst voor de onderlinge samenwerking. Door openheid en vertrouwen te bevorderen kunnen we plezierige en effectieve bijeenkomsten organiseren.

De ervaren voor- en nadelen van een Europese subsidieaanvraag

De toegevoegde waarde van de Europese insteek van het project ontstaat vanuit de inhoudelijke samenwerking. Problemen en oplossingen in een van onze partnerlanden kunnen inspirerend zijn voor onze situatie. Het vraagt wel energie en uithoudingsvermogen om je ambities waar te maken binnen de Europese regelgeving. De financiële en administratieve formats van de EU verhogen de werkdruk. Een Europese subsidieaanvraag moet dus niet gedaan worden om het geld, maar om de inhoudelijke verrijking van het project. Het leidt bij ons tot grotere betrokkenheid van de medewerkers en de bestuurders zijn trots op het succes.

Interreg IVB

INTERREG IVB

Heerlen: Regions of Connected Knowledge (RoCK)

Thema

Ruimtelijke ordening, grensoverschrijdend treinverkeer

Fonds

Interreg IV-B Noordwest Europa

Partners

Nederland: Gemeente Eindhoven (Leadpartner), Gemeente Heerlen, Parkstad Limburg, gemeente Venlo
België: Vlaamse Vervoersmaatschappij De Lijn

Duitsland: Gemeente Aachen, Gemeente Mönchengladbach, Aachener Verkehrsverbund, Gemeente Düsseldorf

Frankrijk: Région Nord-Pas de Calais

Groot-Brittannië: Reading Borough Council, Kent County Council (vervanger van Seeda)

EU-bijdrage

Totale EU-bijdrage RoCK: 5 909 500 euro

EU-bijdrage verbinding Heerlen-Aken: 1 455 600

Looptijd

1 januari 2009 tot 31 december 2013

Website

www.rock-project.eu/actions/ic-connection-eindhoven-aachen

Projectbeschrijving:

Het RoCK-programma zet in op de verbetering van international treinverkeer tussen internationale kennisregio's. Tijdens het voorafgaande Interreg III project zijn verschillende mogelijkheden van grensoverschrijdende treinverbindingen onderzocht. Een van de onderzochte mogelijkheden was het doortrekken van de Intercity vanuit Amsterdam via Heerlen naar Aken. Dit zou de reistijd vanaf Heerlen naar Aken met 15 minuten beperken, en Limburg aansluiten op het HTS-station van Aken. Volgens het onderzoek van Interreg III was de verbinding winstgevend, en kon met de subsidie van Interreg IV het project daadwerkelijk gestart worden.

Resultaten/Effecten

Het RoCK-programma ondersteunt met name investeringen, lobby's en onderzoek om het transnationale treinverkeer tussen kennisregio's te verbeteren. Door het Interreg IV fonds kon men met het project beginnen en een actieve lobby vormen om meer subsidies binnen te halen. In het project is in overleg met de NS een voorlopige treindienst ontwikkeld vooruitlopend op de doortrekking van de intercity. Binnen RoCK wordt nu getracht de voorlopige treindienst te laten rijden. De lobby heeft de treinverbinding op de politieke agenda gezet en de rijksoverheid heeft besloten de eerste HST-stations na de grens op te nemen in het hoofdtrainnet voor de nieuwe concessie in 2015. Daarnaast heeft de Nederlandse overheid een subsidie van 20 miljoen euro verleend om de railinfrastructuur tussen Heerlen en Herzogenrath te verbeteren. Men streeft er naar om de voorlopige rechtstreekse treinverbinding in december 2012 in gebruik te nemen.

Ervaringen van Volmar Delheij

Functie: programma manager Ruimte en Mobiliteit Parkstad

Verwachtingen en voorbereiding

Via mijn werk was ik eigenlijk nog nooit eerder in aanraking gekomen met Europese fondsen. Bij dit project ben ik ook niet van begin af aan betrokken geweest. Eindhoven is namelijk de leadpartner van het totale RoCK-project, maar om de kans op subsidie te vergroten, is Parkstad Limburg de leadpartner van de verbinding tussen Aken-Heerlen. De aanvraag was al grotendeels gedaan toen ik erbij betrokken werd.

De aanvraag

De aanvraag was grotendeels gedaan door de gemeente Eindhoven en een extern bureau. De aanvraag zelf kostte niet heel veel tijd, het project moet vrij globaal omschreven worden. De samenwerkingspartners waren veelal dezelfde als onder het voorgaande project onder Interreg III. Door te luisteren naar de problemen van andere steden, hadden we onze partners gevonden. Alle partners lopen namelijk tegen hetzelfde probleem aan: het treinverkeer stopt bij de landsgrenzen, en dit is ongunstig.

Uitvoeringsfase

Als projectleider is het belangrijk om de taken goed te verdelen. Een Europees project brengt veel administratie met zich mee, dus ik heb medewerkers die daar een deel van oppakken. Een financieel medewerker doet alle rapportages. Verder werken we nog steeds samen met het externe bureau. De samenwerking met onze partners loopt goed, in het bijzonder met Aken. We zijn ons al aan het oriënteren op de mogelijkheden om in dit samenwerkingsverband ook een subsidieaanvraag voor Interreg V te doen. Met de partners van het gehele RoCK-project komen we twee keer per jaar samen voor een overleg. Met de partners voor ons traject hebben we intensiever contact. Samen met Aken hebben we een actieve lobby gevormd, waardoor we van het Rijk nog eens 20 miljoen aan subsidie hebben gekregen om de intercity verbinding te realiseren. Het overtuigen van de provincie en de NS bleek wat moeilijker te zijn, waardoor de samenwerking met deze twee actoren in het begin wat stroever verliep. We hebben het plan ook opgepakt om een Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking (EGTS) te vormen voor grensoverschrijdende zaken. Als dat lukt kunnen we rechtstreeks naar Brussel.

De ervaren voor- en nadelen van een Europese subsidieaanvraag

De Europese subsidieaanvraag heeft een sneeuwbaaleffect voor ons gehad. Doordat we het project konden starten met de Europese subsidie, konden we het Rijk overtuigen van het belang van de treinverbinding, wat resulteerde in extra subsidies. Naast de financiële voordelen, is er ook sprake van kennisoverdracht. We wisselen ervaringen uit over systemen zoals de ticketverkoop en proberen dat op elkaar af te stemmen. Ook vervagen de landsgrenzen steeds meer, Heerlen en Aken integreren steeds sneller door de intensieve samenwerking.

Een van de nadelen is de administratieve druk die het project met zich mee brengt. Ook kan het failliet gaan van onze Engelse partner een negatieve invloed hebben, maar dit is nog onduidelijk.

Almelo: Demographic/Age Sustainable Communities (DSC/ASC)

Thema

Demografie

Fonds

Interreg IVB: Noord-West Europa

Partners

Nederland: Gemeente Almelo (Leadpartner), gemeente Arnhem

Duitsland: Ravensburg, Wüstenrot Städtebau GmbH, Translake GmbH

Groot-Brittannië: Preston, Aberdeen, Universiteit van Swansea

Ierland: Dundalk Insitute of Technology/Netwell Centre, Louth County Council

België: Gent

Zwitserland: Schaffhausen

EU-bijdrage

Nog niet toegekend

Looptijd

2011-2014

Projectbeschrijving:

Het project speelt in op de veranderingen in de demografische samenstelling in middengrote steden. Deze steden hebben behoefte aan nieuwe modellen voor interactie met burgers en stakeholders met betrekking tot duurzame wijkontwikkeling. Met deze nieuwe modellen en inzichten moeten de steden instrumenten krijgen om beter te kunnen reageren op demografische uitdagingen zoals vergrijzing en integratie. Dit project zal tot een uitwisseling van best practices leiden op het gebied van demografische veranderingen. Diverse bestaande methoden voor interactie met burgers en stakeholders worden in het kader van het project door academische partners gedocumenteerd en geanalyseerd en aan de hand van pilot-projecten in de deelnemende steden getoetst op hun effectiviteit.

Resultaten/Effecten

De partners willen een aantal resultaten bereiken. Ten eerste wil men bewoners en andere belanghebbenden stimuleren om meer betrokken te raken in de ontwikkeling van hun woonwijk. Daarnaast wil men interactieve modellen ontwikkelen voor steden die willen reageren op demografische veranderingen. Partnersteden hebben ieder een ander beleid met betrekking tot demografische veranderingen, en dit project moet tot een uitwisseling leiden van best practices.

Ten tijde van dit interview is de aanvraag nog niet beoordeeld door het programmasecretariaat.

Ervaringen van Maarten Visscher

Functie: Subsiemanager

Verwachtingen en voorbereiding

Voordat ik bij de gemeente Almelo kwam werken, werkte ik al met subsidies. Ik heb onder andere bij de Euregio zelf gewerkt, waardoor ik aan de andere kant van de tafel heb gezeten. Dit maakt het schrijven van een aanvraag makkelijker, omdat ik al bekend was met de taal en de besluitvorming van de EU. Het project komt voort uit het internationaal beleid van de gemeente Almelo. De bestuurders wilden graag uitvoering geven aan dit beleid door middel van een Interreg project. Om de collega's te enthousiasmeren hebben we een excursie georganiseerd naar de partnersteden. Tijdens deze excursie konden we leren van de problemen en aanpak van de partnersteden. Ook konden we kijken op welke onderwerpen we het beste konden samenwerken. We hadden de verwachting dat de aanvraag snel zou verlopen, maar het voorstel is twee keer afgewezen. We zijn nu bezig om de aanvraag verder aan te scherpen en we verwachten dat het project in de komende call wel goedgekeurd zal worden.

De aanvraag

Voor het schrijven van de aanvraag hebben we een PSR subsidie gekregen van Senter Novem. Dit is een subsidie voor lokale en regionale overheden die een aanvraag voor een Interreg IV subsidie willen schrijven. Het belangrijk dat het gedeelde probleem van de partnersteden goed naar voren komt in de aanvraag. Toen we de aanvraag voor de eerste keer indienden hadden we het gedeelde probleem onvoldoende toegelicht, en bestond de aanvraag uit het meerdere investeringen. Bij de tweede indiening hadden we de transnationale uitwerking niet goed genoeg toegelicht, maar nu zijn de reacties vanuit het secretariaat in Lille positief.

Uitvoeringsfase

De gemeente Almelo was een partner van het Interreg IVB project SURF. Via dit project en via bestaande stedenbanden hebben we partners gevonden voor het nieuwe project. De samenwerking tijdens de aanvraag verloopt goed. We hebben een schema opgesteld met data waarop de verschillende onderdelen ingeleverd moeten worden en daar houdt iedereen zich aan. Wat de aanvraag onzeker maakt zijn de verregaande bezuinigingen in Duitsland. Hierdoor is het nog niet duidelijk of onze Duitse partner kan deelnemen aan het project.

De administratieve last neem ik samen met een collega voor mijn rekening. Vanuit mijn ervaring uit de euregio weet ik dat tijdens de looptijd van het project de regels met betrekking tot de verantwoording veranderd kunnen worden door de subsidieverstrekkers. Dit kan erg lastig zijn als projectleider.

Toegevoegde waarde

De toegevoegde waarde van een Europees project is dat we Europese thema's kunnen oppakken en daar een bijdrage aan kunnen leveren. Het is een goed middel om eigen projecten rond bijvoorbeeld thema's als innovatie en duurzaamheid op een hoger niveau te tillen, want de Europese lat ligt nu eenmaal heel hoog. Deze thema's zouden zonder subsidie niet voldoende opgepakt worden. Door Een nadeel is dat een Europees project veel tijd kost. We hebben uit het SURF project geleerd dat steden afwachtend zijn als het gaat om het vormgeven van transnationale samenwerking. Daarnaast is het belangrijk om de wens te hebben om gezamenlijk een probleem aan te pakken dat in alle partnersteden speelt. Zonder gedeeld probleem wordt het project een samenraapsel van verschillende investeringen. Voor gemeenten die een Europees project willen starten kan het handig zijn om naar bestaande stedenbanden te kijken. Als er een gezamenlijk probleem blijkt te zijn, heb je meteen de juiste contactpersoon. Daarnaast is het belangrijk om te zorgen voor bestuurlijke dekking. De ambities moeten vastgelegd en gedragen worden door het bestuur.

Zoetermeer: Green Renovation Cluster (Greenov)

Thema

Eco-Innovatie

Fonds

Interreg IV-B: Noord West Europa

Partners

België: Brussels Enterprise Agency, Green Building Cluster

Frankrijk: SAN Val Maubuée, ADEC - Association for the development of enterprises and competencies, School of Ingeneering of Paris

Groot-Brittannië: Birmingham Chamber of Commerce and Industry, Ashford's Future

Ierland: CODEMA - City of Dublin Energy Management Agency

Nederland: Gemeente Zoetermeer

Budget

Totaal budget: 7 500 000 (cofinanciering 50%)

Looptijd

Januari 2010 – Januari 2015

Website

<http://www.greenov.net/>

Projectbeschrijving:

De partners willen de duurzame renovatie sector ontwikkelen door het stimuleren van de innovatiekracht van het MKB in deze sector. Het project draagt bij aan het CO₂-vrij maken van steden en een duurzame economie. Ook zal het project de kennis en expertise over duurzame renovatie van bestaande infrastructuur en gebouwen verbeteren.

De partners willen een Europese cluster voor duurzame renovatie oprichten, gebaseerd op het structureren van de "supply chain" (aanbodzijde) en de betrokkenheid van de publieke sector (vraagzijde). Deze cluster bundelt de kennis van de partners. Drie gemeenten zullen investeren in voorbeeldprojecten met als doel om de markt te stimuleren en het bewustzijn van inwoners te vergroten.

Resultaten/Effecten

De samenwerking binnen dit project moet tot drie groepen resultaten en acties leiden. Ten eerste willen de partners de innovatiecyclus stimuleren op meerdere manieren stimuleren, onder andere door kennisoverdracht, een gezamenlijke studie en conferenties. De tweede groep acties is gericht op de aanbodzijde van groene renovatie: de midden en kleinbedrijven die het uitvoeren. Voorbeelden van acties zijn: het ontwikkelen van marktanalyses en het opzetten van een cluster managementstructuur. Ten derde moeten gemeentelijke voorbeeldinvesteringen in groene renovatie van publieke gebouwen leiden tot de betrokkenheid van inwoners en de publieke sector.

Ervaringen Marcel Keijzer en Jan Kragt

Functie: senior stedenbouwkundige en senior adviseur city marketing

Verwachtingen en voorbereiding

De voormalige burgemeester van Zoetermeer, Luigi van Leeuwen, was actief binnen het netwerk van European New Town Platform (ENTP). Hij wilde dat Zoetermeer een partner werd in een Interreg III project en vroeg of wij hiervoor naar een conferentie in Parijs wilden. Toen we begonnen aan dit project wisten we nog niets van de inhoud of over Europese subsidies, maar dat hebben we gaandeweg geleerd. Daarna zijn we betrokken geweest bij twee andere Interreg aanvragen en we hebben ook een keer een onsuccesvolle LIFE aanvraag ingediend. We zijn tot nu toe bijna altijd subpartner, omdat het erg veel tijd kost om een project te trekken. Maar uiteindelijk moet iedereen een keer een project trekken.

De aanvraag

Zodra wij denken dat een project in aanmerking komt voor een subsidie, melden we dat bij de betreffende projectleider. Omdat we voor het grootste deel van de tijd onze gewone functie bekleden en niet met Europese projecten, hebben we een goed beeld van welke projecten er binnen de gemeente zijn. We zeggen er meestal bij dat de administratieve lasten zwaarder zijn met een Europese subsidie, maar dat de baten hoger zijn, omdat het project naar een hoger plan getild kan worden. Samen met de beleidsspecialisten schrijven we de aanvraag. De aanvraag brengt een bepaalde spanning met zich mee, de EU wil subsidieaanvraag zo laagdrempelig mogelijk houden, tegelijkertijd bestaat de van een Interreg project uit een complex Excel formulier van ongeveer 180 bladzijden. Bij het schrijven worden we geholpen door een European Newtown Platform (ENTP). Zij plaatsen het projectidee in een bredere context. Ook zijn zij goed op de hoogte van de focus van de EU, want dat verandert soms. Dit Platform heeft een erg belangrijke functie voor ons: voor een lidmaatschap van 6000 euro per jaar hebben we een eigen lobby organisatie en kunnen we contact houden met andere nieuwe steden die tegen dezelfde problemen aanlopen.

Uitvoeringsfase

Ook na de aanvraag blijven we het project begeleiden. We vinden het belangrijk dat tijdens het hele proces dezelfde gezichten zich laten zien, zodat ze weten bij wie ze terecht kunnen voor eventuele vragen. Ook kan het zijn dat in de aanvraag bepaalde zaken te algemeen zijn geformuleerd, wat tijdens de uitvoeringsfase specificatie nodig heeft. De term communicatiestrategie kan bijvoorbeeld op meerdere manieren opgevat worden. Bij een project met meerdere buitenlandse partners loop je toch tegen cultuurverschillen aan. Nederland, Duitsland en Groot-Brittannië zijn vaak direct, terwijl Zuid-Europeanen vaak iets minder direct zijn. Ook de verschillen in regelgeving kunnen van invloed zijn op het project, Frankrijk heeft bijvoorbeeld meer staatsinvloed, waardoor ze meer kunnen doen.

De ervaren voor- en nadelen van een Europese subsidieaanvraag

Een van de voordelen van een Europese subsidie is dat het project naar een hoger plan wordt getild. De EU wil vaak alleen innovatieve ideeën financieren, waardoor projectmedewerkers worden gedwongen om nog eens extra goed over het project na te denken. Door het extra geld kan het project ook beter en grootschaliger uitgevoerd worden. De kennis die wordt opgedaan in een Europees project is relatief goedkoop, een kennisinstituut is meestal duurder. Daar staat tegenover dat de administratieve lasten hoger zijn. Zonder hulp van het ENTP zou dat voor ons veel lastiger zijn om een Europees project te hebben. Daarnaast moet alles in het Engels gebeuren, dit kan een drempel zijn voor sommige collega's. Wat ook lastig kan zijn bij een innovatief project is dat bij het schrijven van de aanvraag exact moet vastgelegd worden wat de komende 4 of 5 jaar gaat gebeuren in het project. Dat is erg lastig als je nog niet weet welke kennis opgedaan zal worden.

Interreg IVC

Leeuwarden: Creating Local Innovations for SMEs through a Quadruple Helix (CLIQ)

Thema

Innovatie, ondernemerschap

Fonds

INTERREG IVC (via Eurotowns)

Partners

Finland: Jyväskylä (penvoerder), Mikkeli

Spanje: gemeente Manresa, gemeente Girona, provincie Catalonië, Bay of Cadiz Foundation for Economical Development

Zweden: gemeente Eskilstuna, gemeente Gävle

Nederland: gemeente Leeuwarden

Duitsland: Business and Innovation Center Lippe-Detmold, gemeente Ulm

Portugal: Beira Atlantic Park Incubator Association

Griekenland: Centre for Technological Research Crete

Groot-Brittanië: Sussex Innovation Centre

Letland: Klaipeda Regional Development Agency (uitgevallen)

Frankrijk: Pau Chamber of Commerce

Italië: Chamber of Commerce of Cremona

EU-bijdrage

Totaal budget: 1 950 000

Cofinanciëring: 1 547 000 (75%)

Looptijd

augustus 2008 – juli 2011

Website

www.cliqproject.eu en www.eurotowns.org

Projectbeschrijving:

Het doel van het project is om het beleid van lokaal bestuur te verbeteren met betrekking tot het stimuleren van midden en kleinbedrijven in middengrote steden. De bedoeling is dat ook de burgers meer betrokken worden bij het innovatieproces. De traditionele samenwerking wordt meestal gevormd door onderwijs en onderzoeksinstituten, ondernemingen en overheid. In dit project proberen de partners een quadruple helix te vormen: ook de samenleving wordt bij innovatie te betrokken.

Resultaten/Effecten

Een van de geplande resultaten is het onderzoeken van de werking van de quadruple helix: of het samenwerkingsverband tussen onderwijs, ondernemerschap, overheid en de samenleving werkbaar is. Daarnaast zullen er casestudies van best practices en toolkits ontwikkeld worden voor lokaal bestuur zodat het innovatiebeleid effectiever wordt.

Ervaringen van Wim Huizinga

Afdeling Economische Zaken

Verwachtingen en voorbereiding

Het CLIQ project is opgezet onder leiding van Eurotowns, een netwerk van middengrote steden in Europa. Een aantal partners in het CLIQ project heeft ook deelgenomen in het voorgaande project 'Capture'. De gemeente Leeuwarden is al sinds het begin van de oprichting bij Eurotowns betrokken, en participeert actief in het netwerk.

De aanvraag

In de beginfase was er een bijeenkomst in Brussel belegd door Eurotowns tussen alle partners die mee wilden doen. Hier werden de hoofdlijnen besproken en kon elke partner zijn ideeën inbrengen. Jyväskylä gaf aan het project graag te willen trekken en werd leadpartner. De gemeente Leeuwarden had niet de ambitie om leadpartner te worden, omdat we hiervoor momenteel de capaciteit niet voor hebben. Jyväskylä heeft de hele aanvraag geschreven en ingediend. Ze werden geholpen door een adviesbureau in Groot-Brittannië. Tijdens het schrijven kregen de partners regelmatig updates per mail en konden we eventueel commentaar leveren.

Uitvoeringsfase

De samenwerking tussen de 16 partners verloopt goed. De voertaal is Engels, en de meeste mensen spreken redelijk goed tot vloeiend Engels. Er zijn wel cultuurverschillen, maar dat is vaak erg leerzaam. Ik vind het met name interessant om te zien dat de rol van de Kamer van Koophandel in alle landen erg verschilt. In Zuid-Europa heeft de KvK een erg actieve rol. Er worden regelmatig bijeenkomsten en conferenties georganiseerd in de verschillende partnersteden. Omdat het een breed project is, concentreer ik me op de onderdelen die al spelen in Leeuwarden. Ik probeer ook altijd iemand mee te nemen die in zijn werkzaamheden veel te maken heeft met het onderwerp. Daarnaast probeer ik de opgedane kennis van een congres zoveel mogelijk door te geven aan andere medewerkers, maar dit is soms lastig. Voordat een congres plaatsvindt moet ik weten welke collega's met welke projecten bezig zijn, zodat ik naderhand de ideeën bij hun kan neerleggen. Dit is vrij tijdrovend.

De ervaren voor- en nadelen van een Europese subsidieaanvraag

Een van de belangrijkste voordelen van Europese projecten is de opbouw van een netwerk. We weten in welke steden ze goed bezig zijn met onderwerpen die belangrijk voor ons zijn. Aangezien ik een aantal mensen al jaren ken door de projecten, kan ik hen altijd bellen met vragen. Bovendien hebben we geleerd waar we als stad zelf goed in zijn. Voor dit project moet de gemeente drie casestudies maken van best practices met betrekking tot innovatie in midden en klein bedrijven. Het maken van de casestudies is een goed middel voor benchmarking. Het lastige aan dit project is dat het erg breed is. Het is makkelijker de resultaten aan te duiden als het project één specifiek onderwerp heeft. Daarnaast is het erg lastig om de eigen organisatie op de hoogte te houden van de informatie die ik heb opgedaan tijdens de bijeenkomsten. Dit is erg tijdrovend, maar wel heel belangrijk.

Inhoudelijk kunnen we onze kennis met betrekking tot innovatiebeleid vergroten. Tijdens een bijeenkomst in Brighton over de inzet van sociale media door lokaal bestuur heb ik veel goede ideeën opgedaan. Later heb ik zelf een congres in Leeuwarden georganiseerd over het gebruik van sociale media voor mkb in de omgeving. Ook liggen er een aantal interessante ideeën voor vervolgprojecten.

Sustainable use of former and abandoned landfills for you (SufalNet4EU)

SUFALNET4EU

SUSTAINABLE USE OF FORMER
AND ABANDONED LANDFILLS FOR YOU

Thema

Milieu

Fonds

Interreg IV-C

Partners

Duitsland: County of Böblingen: Municipal waste disposal, Waste Recycling Company of County Ludwigsburg GmbH

Griekenland: Gemeente Lavrio

Groot-Brittannië: Oldham Metropolitan Borough Council, Belfast City Council

Hongarije: South-Transdanubian Environment Protection & Water Management Directorate

Italië: Campania Region, Region of Sicily, Department of Regional Water and Waste

Polen: Marshal Office of the Wielkopolska Region

Nederland: Provincie Noord-Brabant (leadpartner), Afvalzorg (i.s.m. Provincie Noord-Holland en gemeente Haarlem)

Roemenië: Gemeente Bistrita

Slowakije: Gemeente Košice

Spanje: Malaga County Council, General Directorate of Environmental Assessment & Quality of the Ministry of Industry, Energy and Environment of Extremadura Regional Government

Budget

Gehele project: 2.6 miljoen uit het Interreg IVC

EU-financiering voor Afvalzorg: 142 479

Bijdrage afvalzorg: 48 268

Looptijd

2010 – 2011

Website

www.sufalnet4.eu

Projectbeschrijving:

Sufalnet4EU is een vervolg op SufalNet. Tijdens het eerste SufalNet zijn de good practices op het gebied van herontwikkeling van vuilstortplaatsen verzameld. Daarnaast is er een model strategie ontwikkeld. In het huidige project wordt deze strategie in praktijk gezet door het uitvoeren van een regionaal actieplan. Elke partner werkt intensief samen met de verschillende belanghebbenden in het gebied. Ook spannen men zich in om de opgedane kennis zo goed mogelijk te verspreiden naar beleidsmakers in de hele EU door het organiseren van een conferentie.

Resultaten/Effecten

Het Reinaldapark in Haarlem wordt gebruikt om te testen of een bepaalde methode van communicatie en aanpak op het gebied van herinrichting van parken en afvalbergen werkt.

Ervaringen van Annuschka van der Ham

Functie: senior beleidsadviseur subsidievererving

Verwachtingen en voorbereiding

De gemeente Haarlem maakt tot op heden alleen gebruik van EFRO- en ESF-subsidies en heeft nog geen ervaring met subsidieprogramma's waarvoor transnationale samenwerking vereist is. Om een indruk te krijgen van de consequenties van deelname aan een transnationaal programma hebben wij gezocht naar een mogelijkheid om als subpartner aan een dergelijk project deel te nemen. Via contacten met de provincie Noord Holland ontdekten wij dat Afvalzorg nog een casus nodig had voor het Sufalnetproject. Ik heb contact gezocht met de provincie Noord Holland en Afvalzorg. Het bleek dat ons project het Reinaldapark goed als casus binnen het Sufalnetproject paste.

De aanvraag

De gemeente Haarlem is niet betrokken geweest bij de aanvraag. De fase waarin de aanvraag werd opgesteld was al doorlopen. Voordat de gemeente als derde partij bij het project betrokken werd. We hebben geen Europese verplichtingen, omdat we geen officiële partner zijn. We hebben met Afvalzorg een samenwerkingsovereenkomst gesloten. De samenwerkingsovereenkomst regelt de wijze waarop de Reinaldaparkactiviteiten aansluiten bij de subsidieverplichtingen die Afvalzorg is aangegaan in het project Sufalnet4EU.

Uitvoeringsfase

Het Reinaldapark in Haarlem wordt door Afvalzorg gebruikt om te testen of een bepaalde methode van communicatie en aanpak op het gebied van herinrichting van vuilstortplaatsen werkt. Het voordeel voor Haarlem om op deze manier betrokken te zijn is dat wij inzage hebben in projectdocumentatie en dat wij de gelegenheid krijgen om aanwezig te zijn bij internationale bijeenkomsten. Het is de bedoeling dat de beleidsmedewerkers na dit project een indruk hebben van het soort projecten dat het Interreg-fonds passen. In de toekomst kunnen deze medewerkers gemakkelijker de koppeling maken tussen een project en Europese subsidiemogelijkheden omdat ze al kennis gemaakt met de werkwijze en de administratie die erbij komt kijken.

De ervaren voor- en nadelen van een Europese subsidieaanvraag

Het voordeel van deze manier van deelnemen aan dit project is dat wij relatief neutraal kunnen toetsen of we als gemeentelijke organisatie een Europees project aankunnen. We zien hoe de andere partners met afvalproblematiek omgaan, waardoor we gebruik kunnen maken van veel expertise en advies. We bouwen ook een netwerk op voor een eventueel vervolgproject. Omdat we geen officiële partner zijn in dit project brengt deelname in deze vorm geen financiële baten met zich mee. Een belangrijke ervaring is dat deelname aan een Europees project tijd kost en dat het noodzakelijk is om goed grip te hebben en te houden op de administratieve verplichtingen.

ESF

Zwolle: slagvaardig

Thema

Arbeidsmarkt, Jongeren

Fonds

ESF actie J

Partners

Gemeenten uit de IJssel-Vecht regio: Zwolle (leadpartner), Hattem, Kampen, Dalfsen, Staphorst, Zwartewaterland, Raalte, Oldebroek, Hardenberg, Ommen, Meppel, Westeveld, Steenwijkerland.

EU-bijdrage

Totaal budget: 2.150.000 euro

Eu-bijdrage: 860.000euro(40%)

Looptijd

1 januari 2011 tot 1 juli 2012

Projectbeschrijving

Het project is gericht op werkloze jongeren zonder startkwalificatie in de hele IJssel-Vecht regio. Dit zijn jongeren tussen de 18 en 27 jaar die een opleiding hebben die lager is dan MBO niveau 2. Het doel van het project is om meer van deze jongeren te plaatsen op leerwerkbanen. Het ESF-geld en de cofinanciering van de gemeenten worden gebruikt om vouchers te geven aan bedrijven zodat ze nog maar de helft van de loonkosten hoeven te betalen van jongeren in leerwerkbanen.

Resultaten/Effecten

In deze regio liep al een project gericht op het plaatsen van jongeren in stages of leerwerkbanen gefinancierd door het Rijk (het regionale actieplan jeugdwerkloosheid). Het plaatsen van jongeren in stages verliep buitengewoon goed, maar het plaatsen van jongeren zonder startkwalificatie in leerwerkbanen bleek erg lastig te zijn. Door de economische crisis is het moeilijker om leerwerkbanen te vinden, omdat de werkgevers het minimumloon moeten betalen aan deze jongeren. De jongeren moeten een dag per week naar school en hebben extra begeleiding nodig vanuit het bedrijf. Door de ESF subsidie en de cofinanciering van de gemeenten kunnen de gemeenten in de IJssel-Vecht regio de bedrijven tegemoet komen. De gemeenten hopen met dit project tussen de 300 en 350 jongeren te plaatsen in deze leerwerkbanen.

Ten tijde van dit interview ligt de aanvraag ter beoordeling bij het agentschap SWZ.

Ervaringen van Maike Middelburg-Coolen en Kosha Schipper

Functie Maike Middelburg-Coolen: beleidsadviseur gemeente Zwolle

Functie Kosha Schipper: projectleider via Nautus

Verwachtingen en voorbereiding

We werden door het agentschap geïnformeerd dat er binnen korte tijd een tender werd geopend voor ESF actie J. Er liep op dat moment al een project gericht op jongeren zonder startkwalificatie dat we graag wilden uitbreiden. We wilden daarbij graag inzetten op het realiseren van meer plaatsingen op leerwerkbanen. Op advies van het Agentschap houden we de aanvraag zo simpel mogelijk. We hebben voor het uitgeven van vouchers gekozen omdat dit relatief weinig werk met zich mee brengt, omdat we inkoopprocessen en urenregistratie achterwege kunnen laten. Hierdoor is het saldo van baten en lasten van de subsidie vrij hoog, ongeveer 800% baten ten opzichte van de lasten. We verwachten dat de aanvraag wordt goedgekeurd, omdat we van het Agentschap ook positieve terugkoppeling hebben gekregen op de conceptaanvraag die we hebben voorgelegd.

De aanvraag

We zijn beide inhoudelijk betrokken bij het opzetten van het project. Als eerste is er een concept gemaakt waarin we ons idee uiteen hebben gezet. Hierin werden de doelgroepen en instrumenten beschreven. We hadden meerdere scenario's erin gezet zodat de gemeenten hun voorkeur konden geven. Uiteindelijk hebben we een compromis gevonden en een projectvoorstel geschreven. Er is veel draagvlak voor het project onder de gemeenten. Het overtuigen van de bestuurders van de 13 gemeenten was relatief makkelijk, omdat met dit project extra budget binnenkomt met een gunstig saldo van baten en lasten. Bijkomend voordeel voor de gemeenten was dat zij voor de cofinanciering in belangrijke mate een beroep kunnen doen op de actieplangelden die de regio ontvangt van het Rijk.

Uitvoeringsfase

Het project is nog niet in de uitvoeringsfase, we gaan van start in januari 2011. Wel zijn we op dit moment de werkprocessen aan het inrichten. We maken een instructie voor de administratie en de deelnemende gemeenten en we werken formulieren uit voor de afhandeling van aanvragen van vouchers. Dit gebruiken we ook als verantwoording richting het agentschap. De gemeenten behandelen de aanvragen van bedrijven. Voor de afstemming is er in elke gemeente een medewerker (trekker) die contactpersoon is.

De ervaren voor- en nadelen van een Europese subsidieaanvraag

Door de ESF subsidie is er meer budget beschikbaar, waardoor er meer jongeren geholpen kunnen worden. Het goede aan actie J is dat men ook loonkostensubsidie kan toepassen. Nadelig is dat er per regio een budget is vastgesteld. We moeten dit budget helemaal opmaken binnen 18 maanden, daarin is weinig flexibiliteit. Verder komt er waarschijnlijk geen vervolg op dit project, omdat we verwachten dat actie J niet opnieuw wordt opengesteld. We zouden graag meer gebruik willen maken van ESF, ook voor andere doelgroepen en met een vergelijkbare systematiek.

Tijdens eerdere ESF aanvragen was de verantwoording soms ingewikkeld, maar tegenwoordig is de verantwoording niet veel zwaarder dan nodig is. Zolang de aanvraag niet te moeilijk is gemaakt, dan valt de verantwoording ook wel mee. Wij hebben in ons project ongeveer vijf procent overheadkosten. Meer hoeft ook niet, maar dat vereist dan wel wat ruimte om bijvoorbeeld te werken met loonkostensubsidies, wat nu alleen kan in actie J. Dat scheelt enorm in de overhead. Tot slot zien wij dat veel gemeenten en regio's veel extra kosten maken voor ESF-verantwoording, terwijl dat vaak helemaal niet nodig is. Een projectbureau of administratiekantoor is een relatief dure oplossing, waardoor het saldo van baten en lasten vaak minder goed uitpakt. Door een paar slimme keuzes kun je ESF veel beter voor je laten werken: een beter saldo en minder gedoe!

Pop/Leader

Lelystad: Fietspad Knardijk

Thema

Rurale ontwikkeling en Ruimtelijke ordening

Fonds

Europees Landbouwfonds voor de Plattelandsontwikkeling (ELFPO)

Partners

Geen

EU-bijdrage

Totaal budget: € 671 430

Cofinanciering EU: € 335 715 (50%)

Looptijd

2008 - 2010

Projectbeschrijving

Uit een inventarisatie van de toeristische en recreatieve routes rondom Lelystad is gebleken dat de fietsroute "Knardijk" langs de Oostvaardersplassen in zeer slechte staat verkeerde, specifiek het tracé tussen Oostvaardersdijk en de Torenavalkweg. De Knardijk maakt onderdeel uit van het Landelijke Fietsroutenetwerk (LF-routes). Deze route wordt voornamelijk gebruikt door lokale recreanten en door toeristisch landelijk fietsverkeer. Met dit project wordt een ontbrekende schakel in het LF-tracé opgelost in de gemeente Lelystad.

Resultaten/Effecten

De gemeente Lelystad heeft een nieuw fietspad aangelegd dat gescheiden is van de rijbaan. Het fietspad is tweeënhalve meter breed, 7.05 kilometer lang en uitgevoerd in beton. Doordat de verkeersstroom tussen fietsers en gemotoriseerd verkeer gescheiden is door de aanleg van het nieuwe fietspad, is de verkeersveiligheid vergroot. Met de verbetering van de fietsstructuur zal het toeristisch en recreatief gebruik toenemen. Tevens zijn er in het gebied waar het fietspad is aangelegd plaatsen gecreëerd met bankjes en picknicktafels.

Ervaringen van Paul Weber en Sjoerd Vonk

Functie Paul Weber: projectmanager bij de gemeente Lelystad

Functie Sjoerd Vonk: subsidie adviseur en Europacoördinator

Verwachtingen en voorbereiding

Elke vijf jaar formuleert de gemeente Lelystad een Meerjarenontwikkelingsprogramma (MOP). Lelystad heeft onder andere ambities op toeristisch recreatief gebied. Het aanleggen van het fietspad over de Knardijk past binnen de ambities van het bestuur, omdat het de verkeersveiligheid verbetert en toerisme stimuleert. De provincie laat regelmatig weten welke subsidies er op korte termijn opengaan. Op het moment dat Sjoerd Vonk hoorde over de opening van het ELFPO/POP fonds, dacht dat het aanleggen van het fietspad over de Knardijk een goede kans maakte op deze subsidie.

De aanvraag

De aanvraag is geschreven door Sjoerd Vonk, maar voor de inhoudelijke en technische details heeft hij Paul Weber gevraagd om de juiste informatie te verstrekken. Uit één van de periodieke overleggen met de provincie bleek dat men positief stond tegenover ons projectidee. We hebben eerst intern een concept gemaakt van het projectplan en de interne financiering geregeld. We hebben er rekening meegehouden dat we 50 procent cofinanciering zouden krijgen, omdat we zonder het subsidiegeld het project zouden moeten uitstellen. Vervolgens hebben we de aanvraag geschreven en ingediend. Omdat we in een vroegtijdig stadium al overleg hadden met de belanghebbenden zoals het Waterschap, hoefden we relatief weinig aan het originele projectidee te veranderen. We kregen na de indiening ook weinig vragen vanuit de Provincie, omdat we tijdens het schrijven van de aanvraag al goede begeleiding kregen vanuit de Provincie. Al met al verliep de aanvraag voorspoedig.

Uitvoeringsfase

Nadat we het voorstel hadden ingediend, moesten we vijf maanden wachten op de beschikking. In die tijd konden we niet aan de uitvoering beginnen, omdat het risico bestond dat de aanvraag niet werd gehonoreerd. De looptijd van het project gaat echter wel in, wat de periode van uitvoering verkort. De deadline waarop de uitvoering voltooid moet zijn zorgt voor een stok achter de deur, waardoor de dynamiek in een project met Europese subsidie anders is dan een nationaal of regionaal project. Verder moeten we aan een aantal extra verplichtingen voldoen, zoals het uitgeven van publicaties en persberichten en het plaatsen van een EU-bordje bij het fietspad. Voor de uitvoering is Paul Weber verantwoordelijk. De subsidieadviseur is alleen betrokken bij de uitvoering als er wijzigingen in het project optreden die gemeld moeten worden bij de subsidieverstrekker. Ook is de subsidieadviseur de interne en externe contactpersoon van het project, zodat het duidelijk is aan wie vragen gesteld kunnen worden. Voor de financiële verantwoording hebben we mensen aangenomen die specifiek bezig zijn met Europese subsidies, dus we weten waarop we moeten letten. Belangrijk is om aanbestedingen goed bij te houden en de verschillende onderdelen op tijd aan te leveren.

De ervaren voor- en nadelen van een Europese subsidieaanvraag

Het voordeel van de subsidie is dat we de aanleg van het fietspad niet hoefden uit te stellen. Voordat we een subsidie aanvragen kijken we eerst of de subsidie niet teveel geld gaat kosten. De controle en administratie zijn duur, dus het kan zijn dat een Europese subsidie voor een bepaald project niet rendabel is. Ook is het behouden van de subsidie net zo moeilijk als het verkrijgen van de subsidie, omdat je aan alle voorwaarden moet voldoen. We vormen een projectgroep van alle betrokkenen en hebben periodiek overleg om de voortgang van het project te bespreken.

Enschede: Grensbelevenis Enschede-Ahaus-Gronau

Thema

Plattelandsontwikkeling

Fonds

Leader + Zuid Twente

Partners

Nederland: Gemeente Enschede (Leadpartner), Historische Sociëteit Enschede-Lonneker

Duitsland: Gemeente Gronau, Gemeente Ahaus

Budget

Totaal budget: 70 000

Cofinanciering: 32 000

Looptijd

Februari 2010 tot december 2011

Projectbeschrijving:

De grens tussen Zuid Twente en Duitsland heeft een lange geschiedenis met gemeenschappelijke verhalen. Door middel van het realiseren van een grensbelevings-speurtocht in het grensgebied Enschede, Ahaus en Gronau hoopt men deze verhalen tot leven te brengen. Gezinnen en scholieren zullen door het grensgebied geleid worden door middel van SMS- en audioberichten bij 25 tot 30 geselecteerde, openbaar toegankelijke grenspalen. Deze berichten vormen samen een spannende, verhalende speurtocht die is gebaseerd op historische feiten. Daarnaast wordt de speurtocht ondersteund met een informatiepaneel en een folder met wegen- en padenkaart. Het project wordt in het Duits en het Nederlands uitgevoerd en is bedoeld voor gezinnen en scholieren.

Resultaten/Effecten

De SMS service zal in het voorjaar van 2011 in werking treden. Vanaf dit moment kan de speurtocht gemaakt worden door de inwoners van het gebied. Er is een lesbrieft in ontwikkeling gericht op grensoverschrijdende ontmoeting en kennisuitwisseling voor scholen, zodat er structureel gebruik gemaakt kan worden van de route. De inwoners aan beide kanten van de grens leren de geschiedenis en de gemeenschappelijk grensverhalen kennen, waardoor er meer binding en saamhorigheid ontstaat in de stad. Mogelijk wordt het project uitgebreid langs de hele Twents-Duitse grens.

Ervaringen van Rolf Oldejans

Functie: projectmanager/beleidsadviseur stedelijke ontwikkeling

Verwachtingen en voorbereiding

De loakstenencommissie van de historische sociëteit Enschede-Lonneker heeft de grensstenen in de gemeente Enschede in kaart gebracht. Deze stenen zijn vaak eeuwenoud en vertellen veel over de geschiedenis van het grensgebied. De sociëteit wilde deze stenen toegankelijk maken voor publiek en vroeg de gemeente Enschede of hiervoor een subsidie mogelijk was. Aangezien het gaat om een vernieuwend initiatief voor plattelandsonwikkeling, konden we een Leadersubsidie aanvragen. Het oorspronkelijke idee was om een fiets- of wandelpad aan te leggen langs de stenen, maar dit stuitte op veel tegenstand van de grondeigenaren. Daarom hebben we een brainstormsessie georganiseerd met de alle partners om te onderzoeken welke andere manieren er zijn om de grensstenen toegankelijk te maken voor publiek. Het idee van een grensbelevings-speurtocht bleek wel haalbaar te zijn. Vanaf de bestaande weg zouden de grenspalen zichtbaar gemaakt worden en met behulp van Sms-berichten zou het verhaal verteld worden.

De aanvraag

Het bestuur en de medewerkers van de gemeente Enschede waren meteen enthousiast, omdat we graag praktische grensoverschrijdende projecten financieren waarbij burgers betrokken zijn. Er is financiering mogelijk binnen het Leaderfonds om grensoverschrijdende samenwerking te faciliteren, mits beide gebieden Leadergebieden zijn. Helaas zijn de Duitse gemeenten geen onderdeel van een Leadergebied, dus konden we alleen subsidie aanvragen voor het Nederlandse deel van het project. We hebben geprobeerd om zoveel mogelijk kosten aan de Nederlandse kant van de grens te houden, zodat de Duitse bijdrage beperkt kon blijven. De aanvraag is geschreven door verschillende mensen van de sociëteit en de gemeente. Ik heb alle zaken rondom de aanvraag geregeld, zoals het zoeken van een projectleider en de financiële bijdrage vanuit het Leadergebied Zuid-Twente. In dit Leadergebied betalen de zes gemeenten mee aan elkaars projecten, waardoor er een hechte samenwerking is ontstaan tussen de gemeenten. De gemeente waar het project plaatsvindt betaalt de helft van de gemeentelijke bijdrage. De overige vijf gemeenten verdelen de andere helft van het bedrag door middel van een verdeelsleutel op basis van inwoneraantal.

Uitvoeringsfase

De uitvoering van het project is in handen van de historische sociëteit, maar de gemeente Enschede stelt wel uren beschikbaar om het project te leiden en de financiële administratie te verzorgen. Doordat wij de projectleiding en financiële administratie op ons nemen, wordt een Leadersubsidie minder complex voor particulieren. We hebben één keer in de drie weken overleg met alle partners. De verschillende talen en culturen vormen geen barrière in dit project. Aan beide kanten van de grens verstaat men Nederlands en Duits. De verschillen tussen overheidsculturen waren in het begin van het project wel lastig, omdat de Duitse gemeenten andere bevoegdheden hebben dan Nederlandse gemeenten. Daarnaast moeten Duitse gemeenten veel bezuinigen, waardoor het voor de gemeenten lastig was om financieel bij te dragen aan dit project.

De ervaren voor- en nadelen van een Europese subsidieaanvraag

Het leuke aan dit project is dat er met relatief weinig geld en tijd veel bereikt wordt. We hebben goede contacten gelegd met de Duitse gemeenten, wat een basis vormt voor verdergaande samenwerking. Met dit soort kleine projecten worden burgers over de grens met elkaar in aanraking gebracht. De inwoners leren de geschiedenis en de gemeenschappelijk grensverhalen kennen, waardoor er meer binding en saamhorigheid ontstaat in de stad. Met hulp van een subsidie van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie kunnen we de route uitbreiden over de hele Twents-Duitse grens.

Hengelo: 't Kluenven

Thema:

Plattelandsontwikkeling

Fonds:

Leader +

Partners

Aanvrager: Landgoed 't Kluenven BV (in gemeente Hengelo, OV)

EU-bijdrage

Totale investering: € 500.000

EU-bijdrage: € 100.000

Gemeenten: € 50.000

Provincie: € 50.000

Looptijd

2008-2010

Website

www.kluenven.nl

Projectbeschrijving:

Heidegoed 't Kluenven is een particuliere buitenplaats in Twente met veel natuurschoon, architectuur en mogelijkheden voor meegenieten door bewoners en bezoekers van Zuid Twente. Het doel van het project is om 't Kluenven te helpen de voorzieningen te realiseren die nodig zijn om het meegenieten mogelijk te maken. Hoofdgebruiker van het Speelbos en de sanitaire voorzieningen is OutdoorCare dat zorg in de vorm van outdoor verleent aan kinderen met beperkingen zoals autisme en ADHD; ruim 100 kinderen uit Zuid Twente brengen in zo'n 15 groepjes jaarlijks ca. 150 dagdelen door op 't Kluenven met een grote variëteit aan activiteiten.

De andere gasten kunnen deelnemen aan en/of zelf organiseren: rondleidingen, gastentafels, begeleid koken, feestelijke groepsbijeenkomsten, educatieve workshops, klimmen etc. Jaarlijks komen zo 1000 tot 1500 personen meegenieten, die gemiddeld zo'n vier uur verblijven.

Resultaten/Effecten

In de jaren 2006 – 2011 zijn onder leiding van de nieuwe bewoner/beheerder groot onderhoud en verbetering van terrein en gebouwen op 't Kluenven uitgevoerd. Er zijn ruim 100 projecten gestart om het landgoed te renoveren. Speciaal voor het meegenieten zijn parkeerplaatsen, toiletten en douches (plus een rolstoelbadkamer) gerealiseerd. Er is ook 100 m2 dak aan de schuur toegevoegd zodat ook bij slecht weer activiteiten kunnen door gaan. In het Speelbos is de tennisbaan nu een sport- en spelbaan, er zijn een klimparcours en een klimmuur en de zwembijver is hersteld.

De catering van familiebijeenkomsten gebeurt meestal door allerlei horecabedrijven uit de buurt; met hen samen wordt jaarlijks een Open Dag & Begin van het Buitenseizoen georganiseerd.

Ook is het Slaaphuis geschikt gemaakt als vakantiewoning voor 8-10 personen. De continuïteit van het landgoed is met name gebaat met de toekomstige opbrengsten uit deze laatste investering.

Ervaringen van Leonie de Vries en Han Westendorp

Functie Leonie de Vries: Planologisch beleidsmedewerker bij de gemeente Hengelo

Functie Han Westendorp: eigenaar landgoed landgoed 't Kluenven

Functie Rianne Driessen: subsidieadviseur bij de gemeente Hengelo

Verwachtingen en voorbereiding

Het idee voor dit project is ontstaan bij Han Westendorp. Hij merkte dat het terrein niet geschikt was om open te stellen en zocht daarom naar andere mogelijkheden om mensen te laten meegenieten. Via een krantenartikel kwam hij in aanraking met het Leader+ programma. Maar uit telefonische navraag bij de gemeente bleek het destijds niet mogelijk om deze aanvraag te doen. Een jaar later las hij het beleidsplan van Leader+ Zuid Twente, waaruit bleek dat de doelstellingen overeenkwamen met het plan van nagenieten op 't Kluenven. Toen Leonie de Vries het plan onder ogen kreeg, zag ze meteen dat het plan een grote kans maakte op een Leader+subsidie. De eerste verwachting van Han Westendorp was dat het vrij makkelijk zou zijn om een kleine volledige subsidie te kunnen krijgen om vele vormen van meegenieten door derden op particulier grondgebied mogelijk te kunnen maken. Het bleek echter haalbaarder te zijn om een grote subsidie aan te vragen met cofinanciering.

De aanvraag

Hoewel de procedure om een Leader subsidie te verkrijgen niet bepaald makkelijk is voor particulieren, heeft de eigenaar van het landgoed een hele goede aanvraag geschreven. Hij kreeg hierbij begeleiding van de Leader coördinator en van Leonie de Vries. De aanvraag kon in het Nederlands geschreven worden, want er zijn geen internationale partners in het project. In de regio Zuid-Twente beslist de Leaderactiegroep (LAG) of de aanvraag wordt goedgekeurd. Deze groep bestaat uit bewoners, wethouders en ambtenaren van de zes gemeenten in de Leaderregio Zuid-Twente. Hier wordt ook besloten of de gemeenten bereid zijn om te investeren in het project. Uiteindelijk hebben de gemeente en de Provincie Overijssel beide 50 000 euro geïnvesteerd.

Uitvoeringsfase

De uitvoering van het project verliep goed. Er was ook geen weerstand van buurtbewoners. De gemeente hoefde vrij weinig uren te verantwoorden, omdat de begeleidende rol weinig tijd kost. De verantwoording van Leader projecten wordt gedaan door de Dienst Landelijk Gebied (DLG).

De ervaren voor- en nadelen van een Europese subsidieaanvraag

Het grote voordeel van Leader+ is dat deze subsidie bewoners in staat stelt om projecten op te zetten die zonder subsidie te duur zouden zijn. Ook in dit project was het net dat duwtje in de rug om het project op te kunnen zetten. De creativiteit van bewoners wordt gestimuleerd. Daarnaast is het voor de gemeenten relatief weinig werk, want het initiatief ligt meestal bij particulieren. De gemeente hoeft alleen een begeleidende rol aan te nemen. Bijkomend voordeel in Zuid-Twente is ook dat door de samenwerking tussen de zes gemeenten een leereffect ontstaat. Bovendien wordt het werk en budget verdeeld over zes gemeenten, waardoor gemeenten gezamenlijk oplossingen zoeken voor problemen.

Het nadeel is dat er van de particulier veel wordt verwacht, omdat het een vrij lange procedure is. Er is kennis en doorzettingsvermogen van de aanvrager nodig om het project tot een succes te maken. Het kunnen lezen en schrijven van beleidsstukken helpt wel in het proces. Daarnaast zijn een goede planning en organisatie erg belangrijk om het project tot een goed einde te brengen.

Cultuur

Nijmegen: Cradles of European Culture

Thema:

Cultuur

Fonds:

Cultuur 2007-2013

Partners

Slovenië: Institute for the Protection of Cultural Heritage of Slovenia (leadpartner)

Nederland: Gemeente Nijmegen, VU Research Institute for the Heritage and History of Cultural Landscape and Urban Environment (CLUE)

België: Ename Expertisecentrum voor Erfgoedontsluiting vzw, Provinciaal Archeologische Museum Velzeke, Provinciaal archeologisch museum Ename

Italië: Istituto Beni Culturali Regione Emilia-Romagna

Tsjechië: Institute of Archaeology of the Academy of Sciences

Duitsland: Roman-Germanic Commission of the German Archaeological Institute

Slowakije: The Monuments Board of the Slovak Republic

Frankrijk: Université de Provence

Kroatië: University of Rijeka, Faculty of Humanities & Social Sciences

EU-bijdrage

Totaal budget: 4 280 000 euro

EU-bijdrage: € 2 140 000 euro (50%)

Looptijd

1 november 2010 – 31-oktober 2015

Projectbeschrijving:

Het doel van het project is om bekendheid te geven aan de historische periode van het Middenrijk (Francia Media) en duidelijk maken dat de deelnemende landen een gemeenschappelijke geschiedenis hebben.

Resultaten/Effecten

Het project richt zich op een drietal resultaten. Ten eerste willen de partners de geselecteerde historische sites in de diverse landen verbinden door middel van een erfgoedroute. Daarnaast zal men de sites toegankelijk maken en ontsluiten voor een groot publiek door middel van geavanceerde publiekspresentaties. Dit zijn de nieuwste middelen volgens de richtlijnen van het Charter van Ename, dat een verdere uitwerking is van het ICOMOS-Charter. Als laatste willen alle partners dat de historische sites een Europees erfgoedlabel verkrijgen.

Ervaringen van Hettie Peterse

Functie: senior beleidsadviseur cultuurhistorie bij de gemeente Nijmegen

Verwachtingen en voorbereiding

Het project wordt getrokken door de leadpartner uit Slovenië en de inhoudelijke projectleider Dirk Callebaut van Ename. De inhoudelijke projectleider heeft de partners geselecteerd en nam met mij contact op met de vraag of de gemeente Nijmegen als eigenaar van museum Het Valkhof mee wil doen aan het project. Ik heb daarna in opdracht van de verantwoordelijke wethouder een rondvraag voor het college van burgemeester en wethouders geformuleerd, omdat de doelstelling van het project een politieke lading heeft. De doelstelling van het project is namelijk het duidelijk maken van een gemeenschappelijke Europese geschiedenis onder de Europese bevolking. Bovendien is de cofinanciering 50 procent, en wordt de rest gefinancierd door de gemeente Nijmegen.

De aanvraag

De aanvraag en de begroting is voor alle partners gezamenlijk opgesteld door de leadpartner en de inhoudelijk projectleider. Zij werden hierbij ondersteund door het Brusselse adviesbureau Culture Lab. De leadpartner en de inhoudelijke projectleider zullen ook de financiële en administratieve afwikkeling van het project doen richting Brussel.

Uitvoeringsfase

Het project is kort geleden goedgekeurd, dus we zijn nog maar net begonnen met de uitvoeringsfase. Er zijn mondelinge afspraken gemaakt met de Belgische en Duitse partner. Daarnaast is het duidelijk geworden dat we nauw gaan samenwerken met de andere Nederlandse partner. We hebben ook zicht gekregen op de administratieve druk die een Europees project op de organisatie legt. In feite is er een extra werknemer nodig om aan die de extra administratieve eisen te voldoen, maar dit is waarschijnlijk niet mogelijk.

De ervaren voor- en nadelen van een Europese subsidieaanvraag

Door de deelname aan de Europese route en het verkrijgen van een Europees erfgoedlabel zal Het Valkhof erkenning krijgen van het internationale ambitieniveau. Ook zal het museum en Nijmegen meer bekendheid krijgen. Het leggen van strategische verbanden kan voordelen bieden voor Nijmegen, want Europese netwerken worden steeds belangrijker voor Nederlandse steden. Om het proces soepel te laten verlopen is het belangrijk om regelmatig te overleggen en nauw samen te werken met de gemeentelijke subsidiedeskundigen.

Europe for Citizens

Alkmaar: International meeting Esperanto Associations in Alkmaar

Thema

Uitwisseling, vergrijzing

Fonds

Europe for Citizens (Measure 1.1)

Partners

Nederland: Gemeente Alkmaar (Leadpartner), Gemeente Heerhugowaard

Hongarije: Gemeente Tata

Duitsland: Gemeente Darmstadt

Roemenië: Gemeente Cluj-Napoca

Bulgarije: Samovodene

(Frankrijk: Gemeente Troyes)

(Polen: Gemeente Kalisz)

EU-bijdrage

Totale begroting: 5151 euro

Cofinanciering: 2163.84 (42%)

Looptijd

Juli 2008

Projectbeschrijving

De afgelopen twintig jaar hebben Esperantisten uit Alkmaar uitwisselingen georganiseerd met de Esperanto verenigingen uit zustersteden. In 2008 is hierbij subsidie aangevraagd. Het originele idee was dat er ongeveer 60 mensen uit vijf verschillende landen naar Alkmaar zouden komen om te discussiëren over vergrijzing en de onderlinge contacten verder aan te halen.

Resultaten/effecten

Van 16 tot en met 19 juli 2008 vond de uitwisseling plaats tussen Alkmaar en Heerhugowaard enerzijds, en Tata, Darmstadt, Cluj-Napoca en Samovodene (Bulgarije) anderzijds. Uiteindelijk waren er ruim 45 Esperantisten, waarvan er 19 deelnemers uit de zustersteden kwamen. De discussies over het thema vergrijzing vonden plaats in het Esperanto, waardoor er geen taalbarrière was. De deelnemers vonden allemaal dat de maatschappij zich meer moet richten op de jongere generatie, en dat het concept life long learning belangrijk is. Naast het inhoudelijke programma, was er ook tijd om de stad Alkmaar te leren kennen door verschillende uitstapjes.

Ervaringen van Hanneke Schrijen en Anne van den Berg

Functie Hanneke Schrijen: coördinator uitwisseling bij de gemeente Alkmaar in 2008

Functie Anne van den Berg: penningmeester Esperanto Nederland afdeling Alkmaar

Verwachtingen en voorbereiding

Binnen de gemeente Alkmaar bestaat het Alkmaars Uitwisselings Comité om uitwisselingen met zustersteden te begeleiden en voor een deel te financieren. Anne van den Berg ging met het idee van het Esperanto symposium naar het uitwisselingscomité om te kijken of er subsidiemogelijkheden waren. Hanneke Schrijen, destijds werkzaam bij het Alkmaars Uitwisselings Comité, dacht dat het project in aanmerking kwam voor een Europe for Citizens subsidie, omdat er meerdere zustersteden bij betrokken waren. Om meer kans te maken op een subsidie, werd het thema vergrijzing toegevoegd, omdat dit grensoverschrijdend is.

Uit ervaring van andere projecten weet Hanneke Schrijen dat men niet teveel moet rekenen op een subsidie vanuit de EU, maar dat er ook gezorgd moet worden voor alternatieve dekking. In het verleden waren projecten afgekeurd omdat er een handtekening miste of een rekenfout was gemaakt in de begroting. Er is dan geen herkansing mogelijk, dus alle papieren werden grondig gecontroleerd. Als de subsidie niet toegekend zou worden, dan kan de eigen bijdrage van de deelnemers verhoogd worden.

De aanvraag

Anne van den Berg heeft samen met een medebestuurder van Esperanto Alkmaar de aanvraag geschreven, omdat hij een van de bedenkers van het project was en er ook tijd voor had. Hanneke Schrijen begeleidde het proces. De Esperantovereniging in Cluj-Napoca kwam niet in aanmerking voor de subsidie, omdat dit geen zusterstad is van Alkmaar. Ook Kalisz in Polen kwam niet in aanmerking voor subsidie, omdat dit een zusterstad is van Heerhugowaard, terwijl Alkmaar de leadpartner is.

Uitvoeringsfase

De subsidie werd pas toegekend nadat de uitwisseling had plaatsgevonden. Europe for Citizens kwam tegemoet aan de reiskosten en dagelijkse uitgaven van de deelnemers uit zustersteden. De verantwoording bestond uit een verslag van de uitwisseling in het Nederlands, Engels en Esperanto. De versie in het Esperanto was niet vereist, maar omdat Esperanto de bindende factor was, hebben de Esperantisten uit Alkmaar het wel gemaakt. De deelnemers uit de zusterstad Troyes kwamen uiteindelijk niet opdagen, dus het was goed dat we genoeg Esperantisten uit andere zustersteden hadden om de subsidie te behouden.

De ervaren voor- en nadelen van een Europese subsidieaanvraag

Een van de voordelen van de subsidie is dat de eigen bijdrage van de deelnemers verlaagd kan worden. Dit is met name belangrijk voor de deelnemers uit de armere Oost-Europese gebieden. Daarnaast konden we ook in de persberichten noemen dat we een Europese subsidie hadden ontvangen, wat de uitwisseling meer aanzien gaf. Het was niet een toeristische excursie, maar er zat een inhoudelijke component aan.

“De aanvraag zelf is tijdrovend en bureaucratisch,” vertelt Anne van den Berg. “Maar dit konden we ondervangen door de ervaring van Hanneke Schrijen uit voorgaande projecten en een goede planning. Een ander nadeel is dat men niet op de subsidie kan rekenen, dus is het belangrijk om alternatieve financieringsbronnen te hebben. Daarnaast zijn de deadlines van de EU erg streng, maar de berichtgeving naar ons toe was erg traag. Pas na de uitwisseling kregen we bericht dat we de subsidie zouden krijgen.”

Schiedam: Promoting Volunteers and Volunteering in Europe (PROVOL)

Thema

Vrijwilligerswerk

Fonds

'Europe for Citizens' programme (via Eurotowns)

Partners

Zweden: gemeente Eskilstuna (leadpartner)

Nederland: gemeente Schiedam

Duitsland: gemeente Sindelfingen

Polen: gemeente Chelm

Italië: gemeente Reggio nell'Emilia

EU-bijdrage

Totaal budget: € 20.000

Looptijd

september 2011 – december 2012

Website

www.eurotowns.org

Het Task Team Social Inclusion

Projectbeschrijving:

Vrijwilligers zijn een onmisbare schakel in de sociale infrastructuur op zowel stedelijk als wijkniveau. Door vrijwilligers in hun kracht te zetten en te stimuleren wordt de sociale cohesie bevorderd. Het doel van het project is om vrijwilligers van 5 steden uit 5 landen bij elkaar te brengen. Om de vrijwilligers bij elkaar te brengen worden vier 'academies' in verschillende partnersteden georganiseerd rondom vier verschillende thema's. Tijdens deze bijeenkomsten kunnen vrijwilligers wederzijdse ervaringen en expertise uitwisselen. Daarnaast wordt het Europees burgerschap vergroot. De bedoeling van het project is dat vrijwilligers zich gewaardeerd en betrokken voelen.

Resultaten/Effecten

Met dit project worden de volgende effecten beoogd:

Netwerkontwikkeling tussen vrijwilligers over de grenzen heen

Verbetering van de kwaliteit van het vrijwilligerswerk

Uitwisseling van good practices en kennis tussen vrijwilligersorganisaties

Verbetering van de infrastructuur voor vrijwilligerswerk op lokaal niveau

Verhoging van de aantrekkelijkheid van vrijwilligerswerk

Schiedam organiseert in het voorjaar van 2012 een 'Spring academy' rond het thema Vrijwilligerswerk en ouderen. Het project start medio 2011.

Ervaringen van Leonie Hulshof

Afdelingsmanager Onderwijs & Welzijn, bij de gemeente Schiedam.

Let.hulshof@schiedam.nl

Verwachtingen en voorbereiding

Het project is opgezet onder auspiciën van Eurotowns, een netwerk van middelgrote steden in Europa. Schiedam is actief betrokken in dit netwerk en lid van de Executive Committee van Eurotowns. Sinds februari 2010 vormen Eskilstuna, Sindelfingen en Schiedam een Task Team Social Inclusion binnen het Eurotownsnetwerk. Dit Task Team identificeert mogelijke effectieve samenwerkingsverbanden tussen verschillende partners van Eurotowns en daarbuiten. Binnen het Task Team Social Inclusion is de projectontwikkeling ook gestart. De subsidie bestaat uit een bijdrage in reis- en verblijfkosten van de internationale deelnemers.

De aanvraag

Tijdens de ontwikkelingsfase is er in een bijeenkomst van de General Assembly van Eurotowns in Kortrijk ingestemd met het idee een gezamenlijke projectaanvraag te doen. Tevens is de participatieladder als theoretisch kader daarbij besproken. De participatieladder is een manier om mensen te activeren om mee te doen in de maatschappij. In de Schiedamse nota Vrijwilligersbeleid wordt een duidelijke link gelegd met de participatieladder. Door actief deze aspecten te betrekken bij het project, sluit het project goed aan bij het lokale beleid en wordt de meerwaarde voor Schiedam vergroot. De aanvraag is in onderlinge samenspraak geschreven en ingediend.

Uitvoeringsfase

De uitvoeringsfase is nog niet van toepassing.

Tot nu toe loopt de samenwerking tussen de partners goed. Het contact met Chelm verliep in eerste instantie via de twincity Sindelfingen. De bijdrage die de partners leveren wordt soms beïnvloed door de ruimte die de individuele medewerkers daarvoor kunnen genereren. Het Europees beleid is in de verschillende gemeenten anders ingevuld en belegd.

De ervaren voor- en nadelen van een Europese subsidieaanvraag

Netwerkvorming op Europees niveau kan nog een enorme ontwikkeling doormaken. De voordelen van samenwerking met andere Europese steden wordt mede zichtbaar gemaakt door het aangaan van zeer concrete samenwerkingsrelaties. Een ander voordeel van het hebben van een Europees netwerk is dat je weet wat de specifieke kwaliteiten van de diverse steden zijn, waar we inspiratie op kunnen doen en waar we kunnen leren van zaken die fout zijn gegaan.

Het netwerk Eurotowns heeft al eerder ervaring opgedaan met gemeenschappelijke projectaanvragen, zoals Mmove en CLIQ. De positieve ervaringen met samenwerking in deze projecten stimuleert andere steden om de goede resultaten te laten prevaleren boven de verwachte administratieve last die vele steden huiverig doet zijn voor het indienen van projectaanvragen.

Voor dit project is de financiële bijdrage zeer beperkt en ligt de verwachte winst vooral op het inhoudelijk terrein. Ik ben ervan overtuigd dat de komende periode ons zal leren dat ook wij van PROVOL een succes voor Schiedam kunnen maken.

Urbact

Apeldoorn: Cohesion network (CoNet)

Thema

Sociale cohesie

Fonds

Urbact II

Partners

Duitsland: Berlin Senate Department for Urban Development (Lead Partner)

Groot-Brittannië: Liverpool

Frankrijk: Vaulx-en-Velin

Roemenië: Alba Iulia

Bulgarije: Sofia

België: Brussels

Nederland: Apeldoorn

Zweden: Malmö, district of Fosie

Spanje: Gijon

Polen: Zabrze

Italië: Palermo

EU-bijdrage

Totaal budget: € 644 319,41

Cofinanciering EU: € 471 519,93 (73%)

Looptijd

april 2008 – april 2011

Website

<http://urbact.eu/en/projects/disadvantaged-neighbourhoods/conet/homepage/>

Projectbeschrijving

Conet is een van de projecten van het programma Urbact II. CoNet verzameld, reflecteert en verbetert kennis over geïntegreerde benaderingen om sociale cohesie in stadswijken te versterken. De kennis die wordt opgedaan wordt geïmplementeerd in innovatie lokale projecten gericht op onderwijs, economie en werkgelegenheid.

Resultaten/Effecten

In dit project vindt er in elke partnerstad een bijeenkomst plaats over de aanpak van cohesie in verschillende stadswijken. Elke stad heeft een ander thema uitgekozen om hun aanpak op toe te lichten. De partners willen tweedeling in de stad voorkomen of oplossen. Door de uitwisseling van aanpak willen de partners uiteindelijk een lokaal plan opstellen om de cohesie in de stad te verbeteren. Ook zal er een boek worden gemaakt van de best practices zodat de opgedane kennis verspreid kan worden onder andere steden.

Ervaringen van Lucienne Berenschot en Jaap van Leyden

Functie Lucienne Berenschot: Adviseur Strategie

Functie Jaap van Leyden: Stadsdeelmanager

Verwachtingen en voorbereiding

De provincie Gelderland kwam met het verzoek naar de gemeente Apeldoorn om te participeren in het Urbactnetwerk. We wilden graag meedoen in een project, zodat we ons konden oriënteren op de mogelijkheden van Europa. Daarnaast leek het ons een goede manier om een netwerk op te bouwen in Europa. Jaap van Leyden was daarom naar Berlijn gegaan om aan te geven dat we graag een partner wilden worden in het CoNet project. Het project was toen nog in de voorbereidingsfase. Uiteindelijk werden we door Berlijn geselecteerd om partner te worden in het CoNet project.

De aanvraag

De aanvraag werd geschreven door de leadpartner in Berlijn. Wij moesten de basisinformatie over onze stad leveren. Daarnaast moesten we een sociaal probleem omschrijven en hoe we dat als gemeente proberen op te lossen. Vervolgens is de gehele aanvraag door het Urbactsecretariaat in Frankrijk beoordeeld.

Uitvoeringsfase

De samenwerking binnen het project verloopt goed. In elke stad wordt er een interessante themabijeenkomst georganiseerd over een probleem waar de stad tegenaan loopt en hoe dat wordt aangepakt. Voor ons was Liverpool het meest interessante voorbeeld. Zij hebben veel ervaring met het helpen van langdurig werklozen naar een baan. Bij elke themabijeenkomst moeten minimaal twee personen per partner aanwezig zijn, dus we proberen vaak een medewerker mee te nemen die veel met het besproken thema werkt. Een bijeenkomst duurt meestal drie dagen, en er wordt verwacht dat elke partner een presentatie geeft over het thema. Het project kost dus vrij veel tijd omdat je vaak drie dagen weg bent en ook nog moet voorbereiden.

In april 2010 zou er in Apeldoorn een themabijeenkomst plaatsvinden met alle partnersteden. Helaas was toen net de vulkaan op IJsland uitgebarsten, waardoor vliegverkeer niet mogelijk was. Doordat het voor de leadpartner Berlijn erg moeilijk is om gemaakte kosten te verantwoorden bij de EU voor een bijeenkomst die niet doorgaat, werd besloten om de bijeenkomst door te laten gaan met de partners die niet per vliegtuig kwamen. Voor de Oost-Europese partners organiseren we een extra bijeenkomst in Apeldoorn in januari 2011, zodat ze toch nog de kennis vanuit Apeldoorn meekrijgen. Dit gebeurt uit een ander deel van het budget, omdat elke stad slecht één keer een themabijeenkomst kan houden.

De ervaren voor- en nadelen van een Europese subsidieaanvraag

Dit project is meer gericht op het uitwisselen van kennis dan op financiële baten. Wat we kunnen meegeven aan andere gemeenten is dat er een goede balans moet zijn tussen de lobbytechnische en inhoudelijke insteek. Beide elementen moeten aanwezig zijn bij de start van een Europees project. Voor ons was het opbouwen van een Europees netwerk erg belangrijk. Inhoudelijk was het ook interessant, maar hebben we voor ons gevoel meer kennis naar het project gebracht dan eruit gehaald. Het bleek dat we het sociale beleid in Apeldoorn vrij goed geregeld hadden. De beleidsmedewerkers konden trots zijn op hun eigen ervaring, wat een motiverende werking had. Een ander voordeel is dat we wat meer naamsbekendheid hebben opgedaan in Brussel. Het Urbactnetwerk staat relatief dichtbij de Europese Commissie en er vinden regelmatig bijeenkomsten plaats in Brussel voor Urbactleden. We zouden het samenwerkingsverband graag willen verlengen en verdiepen. Er liggen wat ideeën voor nieuwe projecten, maar we moeten nog kijken of daarvoor een gedeelte behoort aan is.

LIFE+

Arnhem: Sewage Energy Exchange (SEWEEX)

Thema

Duurzaamheid, Energie

Fonds

LIFE +

Partners

Geen

EU-bijdrage

Totaal budget: 10 023 580

Budget dat in aanmerking komt voor cofinanciering: 2 776 905

Cofinanciering EU: 1 303 265 (46,93%)

Looptijd

2010 – 2015

Projectbeschrijving

Het idee voor Seweex is ontstaan omdat de gemeente Arnhem in de zuidelijke binnenstad een transportriool moet verplaatsen. Het nieuwe riooltracé loopt langs een aantal deelgebieden van het stedelijke vernieuwingsproject Rijnboog. De gemeente Arnhem wil de te realiseren nieuwbouw in het Rijnbooggebied voorzien van duurzame energie, waarbij de gemeente verschillende mogelijkheden heeft bekeken. Seweex zal Rijnboog voorzien van energie door gebruik te maken van de temperatuur van het afvalwater. Het water in het riool is in de winter warmer dan de omgeving. Door middel van energiewisselaars en warmtepompen wordt de warmte overgedragen op een apart systeem dat gebouwen verwarmt. In de zomer is het water juist kouder dan de omgeving, waardoor gebouwen gekoeld kunnen worden.

Resultaten/Effecten

Het project draagt bij aan de doelstelling van de gemeente Arnhem om in de toekomst een CO₂ neutrale stad te worden. Naar verwachting zal het de emissies van CO₂, fijn stof of stikstofoxiden met 78 procent verminderen te opzichte van het gebruik van fossiele brandstoffen. Ook zal deze manier van energie opwekken financiële voordelen opleveren in vergelijking met andere energiebronnen. Daarnaast is het systeem van koude en warmtewinning uit afvalwater nog nooit op grote schaaltoegepast. Seweex zal dus dienen als een best practice voor andere Europese steden. Als blijkt dat het systeem in Arnhem werkt, dan kunnen ook andere steden het systeem gaan gebruiken.

Ervaringen van Ilya Jansen

Functie: procesmanager bij de gemeente Arnhem

Rol in dit project: projectmanager

Verwachtingen en voorbereiding

In het voorjaar van 2009 ontstond het idee van warmte winning via het riool. Een tweetal medewerkers van de gemeente was naar Zwitserland gegaan, omdat het systeem van warmte winning dat daar al op woningen wordt toegepast. In juni hoorden we van de subsidiecoördinator dat er in september een call zou zijn voor LIFE+. We zagen dit als een grote kans om een deel van de financiering binnen te halen voor ons project. We moesten echter wel met vier mensen bijna fulltime schrijven, omdat het projectidee nog in de kinderschoenen stond. Daarnaast hadden we het vermoeden dat ons oorspronkelijke projectidee warmtewinning niet innovatief genoeg zou zijn om in aanmerking te komen voor deze subsidie. Daarom is het idee vankoudewinning aan ons project toegevoegd.

De aanvraag

Een van mijn collega's had ervaring met het aanvragen van Europese subsidies en het in korte tijd opzetten van een plan van aanpak voor ondermeer afvalverwerkingprojecten, wat erg handig was. In verband met de tijdsdruk hebben we ook een adviesbureau ingehuurd om te helpen met schrijven. Tijdens het schrijfproces moesten we de bestuurders overtuigen van de toepasbaarheid van het systeem, zeker omdat het nog zo nieuw is. Wat meewerkt is dat de betrokken wethouders en bestuurders in Arnhem open staan voor innovatieve energieprojecten, vanwege het milieu maar ook omdat deze bijdragen aan de ambitie van Arnhem om zich als energiestad te profileren. Het uitgangspunt dat de bestuurders meegaven is dat het systeem economisch rendabel moet zijn en over het geheel genomen niet meer mag kosten dan een conventioneel energiesysteem.

Uitvoeringsfase

Nadat we onze aanvraag in september 2009 hadden ingediend, hebben we Kema gevraagd een contra-expertise uit te voeren. Tot dan toe waren onze berekeningen gebaseerd op een combinatie van gegevens van leveranciers en energie adviseurs. Deze haalbaarheidsstudie laat zien dat het Seweex systeem op het gebied van kosten en milieu rendementen goed scoort en de terugverdientijd acceptabel is. Daarnaast hebben we een marktscan uitgevoerd onder een aantal energie bedrijven. Met de haalbaarheidsstudie, de marktscan hebben we het bestuur ervan overtuigt om de beschikking te ondertekenen.

De gemeente Arnhem wil dit systeem gaan aanleggen en treft alle voorbereidingen, maar het definitieve besluit om dit systeem te bouwen is nog niet genomen. Het systeem moet eerst geoptimaliseerd worden. Ook moeten de toekomstige afnemers van de energie, de gemeente en de projectontwikkelaars die de nieuwbouw in de Rijnboog gaan realiseren tot een overeenstemming komen.

De ervaren voor- en nadelen van een Europese subsidieaanvraag

Het schrijven van een aanvraag van een LIFE subsidie kost erg veel tijd. Niet alleen het schrijven van het projectvoorstel, maar ook het afwachten. We moesten 8 maanden wachten op de toekenning van de subsidie, waardoor het project bijna een jaar stilstond. Wel gaf ons dit de tijd om het project te onderbouwen met de genoemde haalbaarheidsstudie en marktscan. De voordelen zijn echter groot. Het schrijven van de aanvraag dwong ons om innovatief te denken, waardoor we koudewinning in ons project hebben opgenomen. De toekenning van de subsidie heeft bijgedragen aan het overtuigen van het bestuur. Ten eerste omdat het de financiële haalbaarheid dichterbij brengt. Daarnaast omdat de toekenning een erkenning is van de EU dat we als Arnhem een mooi project in handen hebben. Te meer omdat Arnhem de eerste gemeente is die een Life + subsidie binnenhaalt.

Zevende Kaderprogramma voor onderzoek en ontwikkeling

Eindhoven: Cleaner and better transport in cities

Thema:

Duurzaamheid en verkeer

Fonds:

Civitas Plus (onderdeel van het Zevende Kader Programma)

Partners

Nederland: gemeente Eindhoven (leadpartner), gemeente Rotterdam

Zweden: gemeente Stockholm

Frankrijk: gemeente Toulouse

Duitsland: gemeente Bremen

Oostenrijk: Graz

EU-bijdrage en fonds (bron)

Totaal budget: 21 500 euro

EU-bijdrage: 14 750 euro (68%)

Looptijd

September 2010

Projectbeschrijving:

Eindhoven heeft zich een aantal ambitieuze doelen gesteld op het gebied van duurzame mobiliteit. De gemeente wilde graag ideeën uitwisselen met Europese steden over hun ervaringen en projecten en de wijze waarop zij vergelijkbare doelen willen realiseren. In 2006 heeft Eindhoven de CIVITAS-verklaring ondertekend. Als 'take-up city' van het CIVITAS programma kon men een tweedaagse workshop organiseren over duurzame mobiliteit waarbij internationale sprekers inspiratie gaven voor projecten om de doelstellingen van Eindhoven te halen. De sprekers deelden hun ervaringen met beleidsmedewerkers van de gemeente Eindhoven en omgeving.

Resultaten/Effecten

Dankzij de CIVITAS-subsidie kon de gemeente een internationale tweedaagse workshop organiseren. Er kwamen 6 internationale sprekers en ongeveer 15 ambtenaren van de gemeente Eindhoven en omgeving. Door de uitwisseling van ideeën is er meer enthousiasme ontstaan onder de ambtenaren om projecten op te zetten voor duurzame mobiliteit. Ook zijn er een aantal interessante marketingtactieken besproken.

Ervaringen van Jan-Willem Hommes

Functie: beleidsmedewerker verkeer en vervoer

Verwachtingen en voorbereiding

Ik heb een keer eerder meegewerkt aan de voorbereiding van een Europees project. Helaas werd de aanvraag toen niet gehonoreerd. Ik vond het daarom ook erg spannend hoe dit project zou verlopen. We waren voorafgaand aan het project ook erg bescheiden over ons mobiliteitsbeleid. We hoopten op een aantal internationale sprekers die inspiratie zouden geven over onze aanpak om de mobiliteitsdoelstellingen te halen. We wilden eigenlijk onze workshop in mei of juni houden, maar door drukke agenda's konden we toen te weinig buitenlandse deelnemers regelen. Daarom hebben we de bijeenkomst uitgesteld tot september 2010.

De aanvraag

Binnen de gemeente Eindhoven hebben we een Bureau Internationale Contacten. Zij houden bij welke kansen er zijn in Europa voor Eindhoven. Dit bureau had ons ook ingelicht over de call for proposals bij CIVITAS-Catalist, omdat het wel zinvol zou kunnen zijn voor actuele beleidsontwikkelingen binnen onze afdeling Verkeer en Openbare Ruimte. Een aantal beleidsmedewerkers heeft toen gebrainstormd over welk project het beste bij CIVITAS paste. Het was niet moeilijk om de betrokken ambtenaren en bestuurders te overtuigen, omdat het over een klein project ging dat weinig tijd en geld kostte. De gemeente Eindhoven heeft drie grote Europese mobiliteitsprojecten lopen, waardoor een grotere aanvraag qua capaciteit niet mogelijk was.

We hebben het schrijven van de aanvraag uitbesteed aan een adviesbureau. Zij hebben ook de partners gevonden op basis van de door ons gegeven criteria. Het kostte ongeveer 5000 euro om de aanvraag te schrijven en in te dienen.

Uitvoeringsfase

De voorbereiding, begeleiding en evaluatie van de workshop zelf is grotendeels gedaan door een adviesbureau, maar wel een andere dan het adviesbureau dat de aanvraag voor ons heeft gedaan. Daarom was ik hoogstens 4 uur per week kwijt aan het project. De werkdruk viel heel erg mee. Door een voorbereidende, interne workshop waren collega's van verschillende beleidsafdelingen direct betrokken bij het thema en bij de internationale workshop.

De workshop zelf verliep zeer goed. De internationale sprekers die we hadden uitgenodigd voor de workshops waren zeer openhartig en hadden een groot analytisch vermogen. Ze hebben ons ook waardevolle adviezen gegeven voor onze mobiliteitsagenda. Met name op het gebied van het overtuigen en betrekken van bestuurders en burgers hebben we veel aan deze workshop gehad.

De ervaren voor- en nadelen van een Europese subsidieaanvraag

Eén van de voordelen is dat je leert van de werkwijze van je partners. De situatie is in elke stad anders, dus de projecten zelf kun je niet altijd één op één kopiëren naar je eigen stad. We hebben door deze workshop veel geleerd over hoe we de relevante bestuurders en de burgers kunnen betrekken bij het proces. We hebben geen contact gehouden met onze partners, maar we houden de contactgegevens wel in ons achterhoofd. Omdat het een kortlopend project was met weinig budget, waren er vrij weinig nadelen. Het adviesbureau had alles goed geregeld voor ons, zowel inhoudelijk als organisatorisch en financieel.

Daphne III

Den Bosch: Cirkels voor ondersteuning, samenwerking en aanspreekbaarheid (COSA)

Thema

Veiligheid

Fonds

Daphne III (http://ec.europa.eu/justice/funding/daphne3/funding_daphne3_en.htm)

Partners

Nederland: Expertisecentrum Veiligheid (EV) Avans Hogeschool (leadpartner), Reclassering Nederland, Universiteit van Tilburg, European Organisation for Probation (CEP, koepel van Europese reclasseringsorganisatie)

België: Veiligheidshuis Antwerpen

Groot-Brittannië: Circles UK

EU-bijdrage

Totaal budget: €450 000,-

EU-bijdrage: €300 000,-(66%)

Looptijd

8 December 2009 – 8 december 2011

Website

www.cosanederland.nl

Projectbeschrijving

Cirkels voor ondersteuning, samenwerking en aanspreekbaarheid (COSA) is een methode die een verantwoorde terugkeer van veroordeelde zedendaders in de samenleving mogelijk maakt. Deze methode betreft vrijwilligers bij de resocialisatie en controle van zedendaders die onder toezicht staan bij Reclassering Nederland. Uit onderzoek in Canada en Engeland, waar de methode is ontworpen en verfijnd, blijkt de combinatie van professioneel toezicht met steun en controle door vrijwilligers de kansen op terugval van zedendaders aanzienlijk te verminderen. In Nederland zijn met behulp van subsidies van het Ministerie van Justitie enkele cirkels gestart. Om de voortgang van COSA in de komende jaren zeker te stellen, en om de methode verder in Nederland en Europa te verspreiden, is het voorjaar van 2009 een aanvraag ingediend bij het Daphne III fonds.

Resultaten/effecten

Het doel van het project is om een Europees handboek te schrijven over de ervaringen van Nederland, België en Groot-Brittannië bij het implementeren van de COSA methode vanuit een wetenschappelijke benadering. Bij de verspreiding van deze methode is het belangrijk dat de programma integriteit bewaard blijft. Andere Europese landen kunnen het handboek gebruiken om de methode op de juiste en meest effectieve manier te implementeren.

Ervaringen van Jeanne Caspers

Functie: beleidsmedewerker bij Reclassering Nederland, regio 's-Hertogenbosch en landelijk projectleider COSA

Verwachtingen en voorbereiding

Op Europees en wereldwijd niveau wordt onderzoek gedaan rondom de effectiviteit van veiligheidsvraagstukken. De re-integratie van zedendaders is een lastig veiligheidsvraagstuk. Tijdens een conferentie van de CEP in Glasgow in 2008 hoorden we over COSA. Deze methode bleek erg succesvol te zijn in Canada en Groot-Brittannië om recidive onder zedendaders te voorkomen. In datzelfde jaar heeft Reclassering Nederland 2008 samen met het EV van Avans Hogeschool Den Bosch een kleine conferentie georganiseerd om te kijken of de netwerkpartners positief stonden tegenover de methode. Dit bleek zo te zijn. In 2009 kregen we een subsidie van het Min van Justitie om een aanpassingsonderzoek te doen en twee proefcirkels te starten. Hierdoor konden we beginnen met de operationalisering. In de opstartfase van het project hadden we veel contact met Circles UK, omdat zij al veel ervaring hebben met de methode. Het bleek dat veel andere Europese landen ook geïnteresseerd waren in het toepassen van de COSA-methode. Het EV ontdekte dat er in 2009 een call zou zijn voor het Daphne III fonds van de EU. In Nederland zou het hele proces van implementatie wetenschappelijk gevolgd worden en ook in Engeland waren data verzameld over de implementatie. We wilden graag een Europees handboek schrijven, zodat andere landen een handvat krijgen bij het implementeren van COSA in het eigen land. Het juist implementeren en uitvoeren van COSA is namelijk van groot belang voor het succes van COSA.

De aanvraag

We hadden geen ervaring met het aanvragen van Europese subsidie, daarom heeft het EV de hulp van een adviesbureau ingeroepen. Om in aanmerking te komen voor de Daphne III- subsidie zijn er meerdere partners nodig. Circles UK was een voor de hand liggende partner, omdat we daar al veel contact mee hadden. Het Veiligheidshuis Antwerpen bleek ook bereid om te onderzoeken of de invoering van COSA in België haalbaar was. Daarnaast zijn CEP en de Universiteit van Tilburg bereid gevonden om vanuit hun expertise partner te worden in dit project. In december 2009 hebben alle partners de aanvraag ondertekend en ingediend. We zijn pas begonnen met de uitvoering van het Europese project toen we de beschikking binnengekregen hebben.

Uitvoeringsfase

In het begin moesten we zoeken naar de juiste vorm van samenwerking, omdat de partners verschillende culturen en regelgeving hebben. Gelukkig hebben we door de aanvraag een heldere taakverdeling tussen de partners. Het Europese project, het operationaliseren van regionale cirkelprojecten en wetenschappelijk onderzoek zijn verweven. We hebben inmiddels geleerd dat het een valkuil is bij de implementatie van COSA om te denken dat het gemakkelijk en goedkoop in te voeren is. Het blijkt een complex en tijdrovend proces. Zoals wij veel geleerd hebben van Circles UK, die de eerste cirkel al in 2002 hebben opgezet, hopen we dat andere landen ook weer van onze ervaringen kunnen leren.

De ervaren voor- en nadelen van een Europese subsidieaanvraag

Een van de voordelen van een Europese subsidie is dat het mensen extra dwingt om na te denken over de haalbaarheid van het project. Als het voldoet aan de voorwaarden voor de aanvraag, geeft dat extra vertrouwen in het project. Wel moet men rekening houden met de extra administratie die er bij een Europees project komt kijken. Het is ook belangrijk dat alle partners goed weten waar ze aan beginnen en wat ze aan elkaar kunnen hebben. In het begin hebben we een bijeenkomst gehad om alle zaken goed af te stemmen met onze partners. Als er onderdelen niet worden uitgevoerd zoals in het projectplan beschreven, dan moet dat deel van de subsidie worden terugbetaald. Dat is wel een risico aan dit project.

